

ฝ่าความทรมาน

จัดพิมพ์โดยได้รับอนุญาตจาก
สำนักงานพิมพ์ มูดี

ฝ่าความทรมาน

โดย

เฟส คอกซ์ เบลี

โอ.เอ็ม.เอฟ.

135 ถนนปิ่น สีสม กรุงเทพฯ

คำนำ

หนึ่งร้อยสี่สิบเจ็ดปีมาแล้ว อโดโนแรม จัดชัน กับ แอน ผู้ภรรยาได้ไปที่เมืองย่างกุ้ง เขาไม่เคยไปประเทศพม่ามาก่อน เขาไม่รู้จักภาษาพม่าแม้เพียงประโยคเดียว ไม่มีหนังสือใด ๆ ช่วยในการเรียนภาษาพม่าของเขาด้วย

อโดโนแรม หาครูมาสอนภาษาพม่าได้คนหนึ่ง แต่พอครูทราบว่านักเรียนอีกคนหนึ่งเป็นสตรีเท่านั้น ครูโกรธมาก ทั้งนี้เนื่องจากสตรีในสมัยนั้นไม่ได้เรียนอ่านเขียนเช่นในปัจจุบันนี้

สองสามีภรรยานี้ต้องได้รับทุกข์ลำบากเนื่องจากความป่วยเจ็บ การข่มเหง และถูกจับขังคุก แต่เขาก็ได้เรียนภาษาพม่า หนังสือที่เขาจัดแปลขึ้นได้ใช้กันมาจนกระทั่งทุกวันนี้ อันเป็นเวลาว่าหนึ่งร้อยปีแล้ว

โอ.เอ็ม.เอฟ.

เมษายน 1960

สารบัญ

บทที่ 1 “คุณพ่อผิด”	6
บทที่ 2 ในที่พักคนเดินทาง	9
บทที่ 3 ขอให้เขาส่งท่านออกไป	13
บทที่ 4 “เราจะอุคหนุนท่าน”	15
บทที่ 5 ท่านอยู่ที่นี้ไม่ได้	18
บทที่ 6 ปีแรก ๆ ในอย่างกึ่ง	21
บทที่ 7 เขาตัดสินใจ	25
บทที่ 8 “มีผู้หนึ่งทรงพระชนม์อยู่”	29
บทที่ 9 จับฝรั่งเข้าคุก	33
บทที่ 10 การทรมานอันแสนนาน	36
บทที่ 11 เริ่มต้นใหม่อีก	39
บทที่ 12 อโศกในแรมประกาศตามล่าพัง	41
บทที่ 13 งานแปลและงานประกาศ	43
บทที่ 14 แปลพระคัมภีร์สำเร็จ	45
บทที่ 15 ลืมภาษาเดิม	47
บทที่ 16 กลับมาพม่าอีก	49
บทที่ 17 ชีวิตนี้สั้นนัก	50

บทที่ 1 “คุณพ่อผิด”

“นี่น่าสนใจเหลือเกิน” อโดโนแรม คิด “ปริศนาในหนังสือพิมพ์อีก” เขาแอบไปที่มุมเงียบ ๆ ที่จะไม่มีการรบกวนเขา แล้วไปคิดจนกระทั่งได้คำตอบ “มีรางวัลเสียด้วยซิ” เขาบอกกับตนเอง “และดูเหมือนว่าฉันจะได้รับรางวัล”

แต่เมื่อเขาบอก คนในบ้านว่า เขาตอบปริศนานั้นได้แล้ว คุณพ่อของเขาไม่พอใจเลย นายจัดชั้นคิดว่าบุตรชายของเขาควรจะใช้เวลาทำสิ่งอื่นที่สำคัญกว่า ตอบปริศนา “ทำโจทย์เลขบ้างซิ” ท่านออกคำสั่ง

อโดโนแรม เกิดที่เมืองเมตเคน ในรัฐแมสซาชูเซท ในสหรัฐอเมริกา เมื่อ ค.ศ. 1788 บิดาของเขาเป็นอนุศาสนาจารย์คริสเตียนอยู่ในเมืองเล็ก ๆ เมืองหนึ่ง เพียง สองสามปี แล้วก็ย้ายไปอีกเมืองหนึ่ง และย้ายต่อไปอีกเมือง เมืองเหล่านี้อยู่ใกล้ ๆ กับบอสตัน ซึ่งเป็นศูนย์กลางใหญ่แห่งการศึกษาและวัฒนธรรม นางจัดชั้น เป็นผู้ได้รับการศึกษาและวัฒนธรรมมาอย่างดี และเกรงสามีของนาง อยู่สักหน่อย เพราะในบางครั้งเขาเข้มงวดมาก อโดโนแรม มีน้องสาวอยู่คนหนึ่ง อายุุน้อยกว่าเขาปีครึ่ง น้องชายของเขา เอลนาธาน ก็อ่อนกว่าเขา 6 ปี

ตั้งแต่ อโดโนแรม เป็นเด็กมาแล้ว บิดาของเขาได้กะโครงการไว้ว่า เขาต้องการให้บุตรชายของเขาโตขึ้นเป็นคนสำคัญ! และ อโดโนแรม อ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์ได้ เมื่อเขามีอายุเพียง 3 ขวบ เท่านั้น บิดาของเขามีความสุขมาก ท่านแน่ใจว่าความหวังของท่านจะเป็นจริง เมื่อบุตรชายของท่านโตขึ้นก็จะต้องเป็นคนที่มีชื่อเสียงอย่างแน่นอน

เพื่อที่จะเป็นคนมีชื่อเสียง บุตรชายของท่านก็ต้องได้รับการศึกษาดี ดังนั้น นายจัดชั้น จึงจัดหาครูที่ดีที่สุดที่เขาจะหาได้ เมื่ออโดโนแรม อายุ 10 ขวบ เขาได้เรียนการเดินเรือจากกัปตันนอกประจำการผู้หนึ่ง พออายุ 12 ปี เขารู้ภาษากรีกได้ตลอด พออายุได้ 16 ปี เขาได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเบราร์น ทั้ง ๆ ที่เด็กส่วนมากยังไม่พร้อมที่จะเข้ามหาวิทยาลัยจนกว่าจะอายุ 17 ปี อโดโนแรม เองเริ่มคิดว่าสักวันหนึ่งเขาอาจจะเป็นคนสำคัญคนหนึ่ง เขาอาจจะเป็นผู้แสดงสุนทรพจน์ จินตวิรัฐบุรุษ สักวันหนึ่งเขาอาจจะมีชื่อเสียงยิ่งใหญ่ และเขาจะมั่งมีมาก แต่หลังจากนั้นเขาจะทำอะไรดี แม้ว่าเขาจะเป็นคนสำคัญในขณะที่เขายังมีชีวิตอยู่ แต่หลังจากที่เขาตายไปไม่นาน ประชาชนก็จะพากันลืมเขาเสีย สักวันหนึ่งร้อยปีล่วงไปประชาชนก็พากันลืมเขาหมด บางทีเป็นผู้รับใช้พระเจ้าประกาศพระกิตติคุณจะคิดว่า เขาจะไม่เป็นอย่างคุณพ่อ ซึ่งเทศนาอยู่แต่ในโบสถ์เล็ก ๆ แต่เขาจะเป็นนักเทศน์คนสำคัญ ซึ่งมีชื่อเสียง เขาจะเทศนาในโบสถ์ประจำเมืองใหญ่ซึ่งมีคนมากมายมาฟัง เขาจะได้มีรถม้าส่วนตัว มี

บ้านสวยงามทาสีขาว บางทีจะได้อยู่ในเมืองบอสตันซึ่งสำหรับเขาแล้ว เป็นเมืองวิเศษที่สุดสำหรับหนุ่มสาว

แม้ว่าเขาจะคิดถึงสิ่งเหล่านี้ก็ยังคงเหมือนว่ามีอะไรติดอยู่ ผู้รับใช้พระเจ้าซึ่งออกไปประกาศพระกิตติคุณไม่ได้ไปหาชื่อเสียง ไม่เหมาะที่ผู้รับใช้พระเจ้าจะทำเช่นนั้น เมื่อนึกถึงโครงการนี้แล้ว อโดโนแรม ยังไม่สุขใจนัก นอกจากนี้เขายังไม่ได้เป็นคริสเตียน! และเขายังไม่อยากเป็นคริสเตียน สิ่งเดียวที่เขาปรารถนาก็คือ เป็นคนสำคัญที่มีชื่อเสียง!

ในมหาวิทยาลัยต่างกว่าที่ซึ่ง อโดโนแรม เคยอยู่มาก่อน ที่นี่เขามีเพื่อนใหม่ เพื่อนเหล่านี้พูดถึงสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ซึ่ง อโดโนแรม ไม่เคยได้ยินมาก่อนเลย เพื่อนเหล่านี้ไม่มีชีวิตภายในครอบครัวอย่างที่อโดโนแรมนิยมชมชอบ บางคนมีบิดามารดาที่ไม่เป็นคริสเตียน นักเรียนแต่ละคนต้องการชื่อเสียงสำหรับตน ให้มีชื่อเสียงเด่นกว่าคนอื่น ๆ อโดโนแรม ปรับตัวเองให้เข้ากับชีวิตในมหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี เขาทำงานหนักกว่านักศึกษาส่วนมาก เขาศึกษาวันละหลายชั่วโมง เขาไม่เพียงแต่อยากจะทำสอบไล่ได้เท่านั้น แต่อยากจะมีชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักกันว่าเป็นนักศึกษาที่เรียนเก่งในชั้น เขาเขียนตอบข้อสอบด้วยความคิดรอบคอบ แล้วคอยฟังคะแนน เมื่อประกาศผลสอบปรากฏว่า อโดโนแรมได้คะแนนสูงสุดในชั้น เขาเขียนจดหมายถึงบิดาด้วยความยินดีว่า “คุณพ่อที่รักของผม! ผมได้คะแนนสูงสุดในชั้น!”

ขณะที่เขาอยู่ในมหาวิทยาลัย อโดโนแรม ได้พบนักศึกษาผู้หนึ่ง ซึ่งไม่เพียงแต่ไม่เป็นคริสเตียนเท่านั้น ยังพูดว่าเขาไม่เชื่อว่ามีพระเจ้าด้วย นักศึกษาเช่นนี้จะมาเป็นเพื่อนกับอโดโนแรม ได้อย่างไร? แต่มีหลายอย่างที่คนหนุ่มทั้งสองนี้เหมือนกัน เขาทั้งสองนี้คิดและพูดได้คล่องแคล่วชัดเจน คนทั้งสองรักการศึกษาและใฝ่ฝันที่จะเป็นบุคคลสำคัญ

อโดโนแรม กับ คุณ ก. เพื่อนคนนี้ ใช้เวลาอยู่ด้วยกันมากขึ้น ๆ เขาถกปัญหาการเมืองปรัชญาและศาสนา ไม่ต้องสงสัยเลย ที่แรก อโดโนแรม โต้แย้งกับคุณ ก. เมื่อคุณ ก. พูดว่า ไม่มีพระเจ้า ไม่ต้องสงสัยเลย ที่เขาพูดว่า คำสอนของผู้ที่ว่า ไม่มีพระเจ้า วอลเตอร์ ไม่เป็นความจริง ไม่ต้องสงสัยว่าเขาจะจำคำที่คุณพ่อเทศนาได้ และจะได้แย้งว่ามีพระเจ้า และพระองค์ทรงรักมนุษย์ พระองค์ทรงส่งพระบุตรของพระองค์เข้ามาในโลกนี้เพื่อตายแทนมนุษย์ มารับการลงโทษแทนมนุษย์ที่ได้ทำบาปลงไป ไม่ต้องสงสัยว่าเขาบอกคุณ ก. ว่าคนเหล่านั้นผู้ไม่ยอมรับพระเยซูคริสต์เป็นพระเจ้าผู้ช่วยให้พ้นบาปจะต้องถูกลงโทษเพราะบาปของตน แต่อโดโนแรม เองก็ไม่ได้เป็นคริสเตียน ข้อโต้แย้งของเขาจึงค่อย ๆ อ่อนลงและก่อนที่เขาจะออกจากมหาวิทยาลัยไป คุณ ก. ก็ได้ชัยชนะ ทุกคนในมหาวิทยาลัยทราบข่าวว่า อโดโนแรม ไม่ได้แย้ง คุณ ก. เพื่อนของเขาอีกต่อไป อโดโนแรม จืดจาง เป็นผู้ที่ไม่มีพระเจ้าไปแล้ว

ปีต่อมา อโดโนแรม สอนในโรงเรียนแห่งหนึ่ง แล้วเขาก็เลิกสอนกลับบ้าน เพื่อเตรียมตัวเดินทาง เขาอยากจะเดินทางไปตามความพอใจ เขาอยากเห็นสถานที่ต่าง ๆ ที่เขาเคยได้ยินมา เมื่อเขาบอกกับบิดามารดาว่า เดียวนี้เขาไม่เชื่อพระเจ้าแล้ว ท่านทั้งสองจึงไป มารดาของเขาร้องไห้ บิดาโต้แย้งด้วย ท่านพยายามพิสูจน์ว่า บุตรชายเชื่อในสิ่งที่ไม่เป็นความจริง ท่านพยายามแสดงว่า ทุกสิ่งพิสูจน์ว่า คริสตศาสนาเป็นความจริง แต่ อโดโนแรม ตอบข้อโต้แย้งเหล่านั้นทุก ๆ ข้อ และขณะที่เขาออกจากบ้านในตอนบ่ายวันนั้น เขาก็แน่ใจว่า ความคิดของบิดาของเขาครีและหัวโบราณ และความคิดของเขาไม่แต่ใหม่เท่านั้น ยังถูกต้องด้วย

บทที่ 2 ในที่พักรถคนเดินทาง

เดี๋ยวนี้ อโดโนแรม อายุ 21 ปีแล้ว บิดาของเขาเป็นผู้ปกครองในคริสตศาสนา ทั้งบิดา มารดาของเขารักพระเจ้าจนสุดใจ แต่อโดโนแรมเองกลับเป็นผู้ที่ไม่ยอมเชื่อถือพระเจ้า ตั้งแต่ออยู่ในมหาวิทยาลัย ไม่เชื่อถือพระเจ้าด้วย และ ตั้งใจที่จะแสวงหาความเพลิดเพลินทั้งสิ้นในทางโลกเท่าที่จะหามาได้

เขาทราบดีว่า การทำเช่นนี้จะนำความทุกข์โศกมากมายมาสู่บิดามารดา แต่เขาก็คิดว่า ท่านทั้งสองนั้นครี หัวโบราณ เขาไม่ยอมเชื่อถือในสิ่งที่ท่านทั้งสองเชื่อ ถึงแม้ว่าจะทำให้บิดามารดาทุกข์โศกมากมายสักเพียงไรก็ตาม เขาก็ยังต้องการทำตามใจตน

เขาเดินทางจาก อัลบานี ไปยังเมืองนิวยอร์ก โดยเรือกลไฟ เป็นเรือลำแรกที่เขาเคยเห็น จึงตื่นเต้นและชื่นชมในการเดินทางครั้งนี้มาก

เขายังตื่นเต้นมากยิ่งขึ้นไปอีก เมื่อไปถึงนครนิวยอร์ก! แม้ว่าจะเป็นเวลา 150 ปีมาแล้ว นิวยอร์กก็ยังคงเป็นเมืองที่น่าทึ่ง เขาพบกลาสีเรือมากมาย มาเรือจากเมืองไกล ๆ พูดภาษาต่าง ๆ กัน มีนักธุรกิจที่ร่ำรวยมากด้วย ผู้ซึ่งคิดว่าร้านและสำนักงานของเขาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งยวด โรงมหรสพ ภัตตาคาร และชายหญิงที่เขาพบก็ล้วนเป็นของแปลกใหม่ และน่าทึ่งแก่ชายหนุ่ม ที่เคยอยู่แต่ในเมืองเล็ก ๆ ทั้งสิ้น

อโดโนแรม ได้ร่วมในคณะละคร เขาชอบการตื่นเต้นชนิดนี้ ราวปีหนึ่งที่เขาคิดว่าเขาเป็นคนที่มีเวลาสุขรื่นเริงมากที่สุด เพื่อนของเขาเริ่มพูดกันถึงภาคตะวันตกของประเทศซึ่งคิดกันว่าจะหาเลี้ยงชีพได้ง่าย อโดโนแรม ตกใจจะไปทีนั้นซึ่งเขาเองก็ยังไม่เคยเห็น จะได้สนุกสนานในที่นั้นอีก

เขาจึงมาไป เมื่อนึกถึงที่ที่ เขาจะไปใช้ชีวิตอย่างสนุกสนานนั้นเขาก็ตื่นเต้นมาก พอสิ้นการเดินทางวันแรก เขาก็ไปยังที่พักรถคนเดินทาง ถามหาห้องพักรถเพื่อจะพักสักคืนหนึ่ง เจ้าของที่พักรถบอกแก่เขาว่า

“ขอโทษเถิดครับ มีห้องเหลืออยู่เพียงห้องเดียวเท่านั้น - และคืนนี้ก็จะหนวกหูไปสักหน่อย เพราะมีชายหนุ่มที่อยู่ในห้องถัดไปเจ็บหนัก”

“ฉันเหนื่อยมาก จนนอนที่ไหน ๆ ก็หลับทั้งนั้น”อโดโนแรม ตอบ “ไม่แปลกอะไรหรอกว่าจะหนวกหูสักเท่าไหน”

“แต่คุณหมอบอกว่าชายหนุ่มที่อยู่ในห้องถัดไปนั้นอาจตาย คุณคิดว่าจะอยู่ห้องติดกับเขาจะไม่เป็นอะไรหรือ?”

“ไม่เป็นไรดอก” อโดโนแรม ให้ความมั่นใจ “แม้ว่าคนกำลังจะตายในห้องถัดไปก็ไม่รบกวนฉัน ขอคุณแจ้งให้ฉันเถอะ”

แต่คืนนั้น เขาเต็มไปด้วยความทุกข์หนัก ตั้งแต่ตอนเย็นมีแต่เสียงฝีเท้าของหมอ เสียงลากเก้าอี้
ครูดไปบนพื้นกระดาน โอดโนแรม นอนไม่หลับ เสียงพิมพ์ไม่รู้จักหยุดรบกวนเขา เขาเริ่มนึกถึง – ผู้
หนึ่งซึ่งกำลังจะตายในห้องถัดเขาไป เขาพยายามปลอบใจตนเอง โดยนึกว่ามีคนตายกันทุกวัน แล้วเขา
ระลึกได้ว่า เจ้าของห้องว่าเป็นคนหนุ่ม เขาเกิดสงสัยว่า คนหนุ่มพร้อมที่จะตายหรือ พอเขาตายไปจะเกิด
อะไรขึ้นแต่เขา? โอดโนแรม พยายามเปลี่ยนไปนึกถึงเรื่องอื่น เขาคิดว่า เรื่องกลัวที่เกิดขึ้นในจิตใจของ
เขา เป็นเรื่องที่เล็ก ๆ กลัว แต่เขาทราบว่ามีบิดาของเขาจะต้องพูดว่านี่ไม่ใช่เรื่องที่ไร้สาระ โอดโนแรม ยิ่ง
กลัวมากขึ้น แม้ว่าเขาจะไม่ยอมรับก็ตาม

เขาปรารถนาให้คุณ ก. เพื่อนในมหาวิทยาลัยของเขาอยู่ที่นี่ด้วยเหลือเกิน เขาจะได้ไม่ต้องกลัว
เรื่องชายหนุ่มกำลังจะตายในห้องถัดไปนั่น! เขาจะให้คำตอบที่มีเหตุผลแก่ความรู้สึกกลัวซึ่งวนเวียนอยู่
ในสมองของ โอดโนแรม และ โอดโนแรม ยังคิดอีกว่า คุณพ่อของฉันเข้าใจสิ่งเหล่านี้ไปอีกทางหนึ่ง
และบางทีชายที่กำลังจะตายนี้อาจมีบิดาที่เป็นคริสเตียนเหมือนฉันก็เป็นได้

เช้าวันรุ่งขึ้น ขณะที่ โอดโนแรม คีนกุญแจห้องของเขาให้เจ้าของที่พัก ด้วยความเปลือย เจ้าของ
ที่พักถามว่า “เมื่อคืนนี้คุณหลับสบายดีหรือครับ”

“ไม่ค่อยหลับเลย” โอดโนแรมตอบ “ชายหนุ่มที่เจ็บอยู่ในห้องต่อไปเป็นอย่างไบบ้างเล่า?”

“คุณไม่ได้ยินเสียงเขาหามออกไปหรือครับ? เขาตายในตอนกลางคืน”

“เสียใจด้วย” โอดโนแรมตอบ “คุณคิดว่าเขาเป็นคนหนุ่มใช่ไหม?”

“ครับ เขายังหนุ่มมาก ผมคิดว่าเขาเพิ่งสำเร็จจากมหาวิทยาลัยเบรานน์”

“มหาวิทยาลัยเบรานน์!” โอดโนแรม อุทานออกมาด้วยความประหลาดใจ “ชื่ออะไรนะ? บางที
ฉันอาจรู้จักบ้าง”

“ชื่อของเขาหรือครับ? ผมจำไม่ได้ อ้อครับ ผมมีรายชื่ออยู่ในสมุดทะเบียน นี่ครับ เขาชื่อคุณ ก.
ครับ”

โอดโนแรม เกือบไม่เชื่อหูตนเอง เพื่อนของเขา คุณ ก. ตายเสียแล้ว เพื่อนที่พูดว่า ไม่มีพระเจ้า
เพื่อนที่พูดว่า คนเราจะทำบาปอย่างไรก็ได้ตามใจชอบไม่จำเป็นจะต้องกลัวว่าจะต้องถูกลงโทษเพราะ
ความบาปของตน ชายหนุ่มผู้ซึ่ง หัวเราะเยาะ ทุกสิ่งที่เป็นความดีที่ถูกต้องและบริสุทธิ์ ปัจจุบันเขาผู้นี้ได้
ตายไปแล้ว เดียวนี้คุณ ก. จะต้องทราบว่าทุกสิ่งที่เขาเคยเชื่อถือนั้นผิด มนุษย์จะต้องได้รับการลงโทษ
เพราะความผิดบาปของเขา ไม่ว่าผู้นั้นจะเชื่อหรือไม่ก็ตาม นั่นคือ เขาจะต้องถูกลงโทษ นอกจากจะ
ได้รับการยกโทษบาปของเขาเสีย คุณ ก. ตายไปแล้ว ตามที่ โอดโนแรม ทราบเขาไม่ได้รอดพ้นจากบาป
ของเขาโดยทางพระเยซูคริสต์เจ้า ปัจจุบันนี้เขาไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงไปให้พ้นจากการลงโทษบาป

ของเขาได้เวลานี้ อโดโนแรม รู้แล้วว่า โครงการต่าง ๆ ในชีวิตของเขาผิด โครงการของเขาก็เหมือนกับโครงการที่คุณ ก. เคยมี และเป็นโครงการดี ๆ ไม่ลึกลับ ทั้งไม่สุจริตและผิด

อโดโนแรม ไม่รู้สึกสนใจที่จะเดินทางไปยังส่วนอื่นของประเทศเสียแล้ว เขาไม่สนใจในชีวิตหรูหรา เขาขึ้นม้ากลับมุ่งหน้าไปทางทิศตะวันออก กลับไปยังเมือง พลิมัท บิดามารดาของเขาประหลาดใจเมื่อเห็นเขากลับบ้าน และเราก็รู้ว่า ท่านทั้งสองแปลกใจเมื่อ อโดโนแรม บอกท่านว่าเขาตั้งใจจะเข้าโรงเรียนพระคริสตธรรม

อโดโนแรมยังไม่ได้เป็นคริสเตียน และโดยปกติแล้ว โรงเรียนพระคริสตธรรมไม่รับนักเรียนที่ไม่เป็นคริสเตียน ผลสุดท้ายเขาก็ยกเว้นรับอโดโนแรม เข้าเรียนกับนักเรียนอื่น ๆ ขณะที่เขาเรียนพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขาก็ได้เรียนรู้ว่า ประวัติศาสตร์อันมีอยู่ในพระคริสตธรรมเดิม การกลับใจใหม่ของเขาไปโด ผู้ซึ่งครั้งหนึ่งได้เคยข่มเหงคริสเตียน และเรื่องอื่น ๆ จากพระคริสตธรรมคัมภีร์ นำทางและตื่นเต้นไม่แพ้ละครในนครนิวยอร์ก! ลัทธิของการกลับคืนดีกับพระเจ้า ตรีเอกานุภาพ และการบังเกิดของพระเยซูจากหญิงพรหมจารีผู้บริสุทธิ์ ก็ทำให้เขาใจมากกว่าบทความของบรรดาผู้ปฏิเสธพระเจ้า ภายในสองสามเดือนเขาก็กลายเป็นคริสเตียนแท้ ถวายชีวิตของเขาทั้งหมดแก่พระเยซูคริสต์ ใน ค.ศ. 1809 เขาก็เป็นสมาชิกในโบสถ์ที่บิดามารดาของเขาเป็นศิษยาภิบาลอยู่

แน่นอนว่า ปัจจุบันนี้ อโดโนแรม เป็นผู้ที่ถูกสร้างขึ้นใหม่แล้ว (ดู 2 โครินธ์ 5: 17) เขามีผู้นำคนใหม่ และ เขาตั้งใจจะถวายทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของเขา แก่พระองค์ ก่อนที่จะตัดสินใจอะไรลงไป เขามักถามตนเองว่า “ทำสิ่งนี้พระเจ้าจะพอพระทัยไหม?”

เย็นวันหนึ่ง มีนักเรียนคนหนึ่งส่งหนังสือให้ อโดโนแรม พร้อมทั้งแนะนำว่า เขาควรจะอ่านหนังสือนั้น “เธอหมายความว่า ฉันควรจะอ่านแทนที่จะเตรียมตัวสอบหรือ?” เขาถาม

“ถูกแล้ว นี่เป็นหนังสือเล่มเล็ก ๆ ไม่ต้องใช้เวลาอ่านสักเท่าใดดอก เขียนโดย บู้คเคเนน อนุศาสนาจารย์ของบริษัทอีสท์อินเดีย คุณจะตื่นเต้นมากเมื่อได้อ่านบทความของเขา เขาเขียนถึงอิทธิพลของการสอนพระกิตติคุณแห่งพระเยซูคริสต์ที่มีต่อผู้ที่ไม่เป็นคริสเตียนในประเทศอินเดีย”

ขณะที่ อโดโนแรม อ่านหนังสือเล่มเล็กนี้ เขาคิดว่า “ฉันจะต้องไปที่นั่นอย่างแน่ ๆ นี่เป็นสิ่งที่ฉันจะต้องทำ คนเหล่านี้เป็นผู้ที่ฉันจะต้องไป บอกข่าวดี แห่ง การรอดพ้นบาปโดยทางพระเยซูคริสต์” แล้วคิด “แต่ฉันจะไปยังส่วนนั้นของโลกได้อย่างไร? และถ้าฉันไปถึง บางทีฉันอาจจะเป็นใช้ตายก็ได้!” ภายในจิตใจของ อโดโนแรม เริ่มเกิดการต่อสู้ขึ้น เขาคิดถึงเรื่องคนที่ไม่เคยได้ยินถึงพระเจ้า หรือ พระบุตรผู้ซึ่งตายเพื่อให้คนพ้นจากความบาป เขาอธิษฐานถึงเรื่องนี้และความรับผิดชอบ ของเขาที่มีต่อคนเหล่านี้ บทความในหนังสือเล่มเล็ก ๆ นั้น วนเวียนอยู่ในสมองของเขา มนุษย์จะรอดพ้นจากความบาปผิดและจากการลงโทษความบาปได้ก็ต่อเมื่อมีผู้นำข่าวแห่งความรอดมาบอก เขาเท่านั้น บางทีเขาารู้สึก

แน่ใจว่า พระเจ้าทรงปรารถนาให้เขาเป็นผู้นำข่าวของคริสตศาสนาไปยังประเทศอินเดีย แต่อีกทีหนึ่ง เขาก็ไม่รู้ว่า เขาควรจะไปหรือไม่ การสู้รบในจิตใจยังคงมีต่อไป โดยไม่มีฝ่ายไหนชนะ

ขณะที่เขาอ่านหนังสือนั้น อโดโนแรม รู้สึกเหมือนกับว่า เขาได้ยินพระสุรเสียงของพระเจ้า ทรงตรัสกับเขา “จงเทศนาพระคำของเราในประเทศอินเดีย” แต่ขณะที่เขาพูด คิดและอธิษฐานถึงเรื่องนี้ ก็ดูเหมือนว่าพระเจ้าไม่ได้ตรัสกับเขาเลย เขาไม่รู้ว่าควรจะทำอย่างไร นานต่อมา ข้อความในพระธรรม มาระโก 16 : 15 ที่ว่า “ท่านทั้งหลายจงออกไปทั่วโลกประกาศกิตติคุณแก่มนุษย์ทุกคน” ก็ผุดขึ้นในใจของเขา เขาได้ยินพระคำนี้ชัดเจนเหมือนกับว่า มีคนมายืนพูดกับเขาข้าง ๆ จากนาที่นั่นเอง อโดโนแรม ทราบว่า เขาไม่ต้องสงสัยอีกต่อไปแล้ว พระเจ้าทรงตรัสกับเขาในวันนั้น เดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1810 อโดโนแรม ถวายชีวิตของเขา ในการประกาศพระกิตติคุณแก่คนทางภาคตะวันออก

แม้ว่าจะตัดสินใจแล้วก็ตาม ก็ยังไม่แก่นักสำหรับอโดโนแรม ประการแรก มีนักเรียนอีกคนหนึ่ง แซมมูเอลน็อท - ซึ่งดูเหมือนว่าสนใจต่อการออกไปประกาศพระกิตติคุณยังประเทศอื่น ส่วนคนอื่น ๆ เตรียมตัวประกาศ พระกิตติคุณในโบสถ์ภายในประเทศอเมริกา แล้วต่อมา คนหนุ่มอีกสี่คนมาจากโรงเรียนพระคริสตธรรม อโดโนแรมพบว่า สี่คนนี้ถวายชีวิตของเขาในการประกาศพระกิตติคุณแก่ประเทศอื่นด้วย เดียวนี้มีอยู่ทั้งหมดหกคน แล้วที่มีจุดประสงค์อย่างเดียวกัน เขาเชื่อว่าพระเจ้าทรงเลือกเขาให้นำข่าวแห่งการรอดพ้นบาปไปยังบรรดาผู้ที่ไม่เคยได้ยินได้ฟังมาก่อน

แม้กระนั้นก็ยังคงมีการทดลองและการต่อสู้ในจิตใจของเขา เมื่อเขาสำเร็จจากโรงเรียนพระคริสตธรรมในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1810 เขาได้รับเชิญให้เข้าร่วมเป็นผู้ทำการสอนในมหาวิทยาลัยเบราร์น คุณหมอมอร์ริส คิซยาภิบาลของโบสถ์ที่ใหญ่และมั่งคั่งที่สุดแห่งเมืองบอสตัน เชิญเขาให้ไปเป็นผู้ช่วยของท่าน ที่นั่นเขามีรถม้า พร้อมทั้งม้าเป็นของตนเอง มีบ้านดี ๆ เขาจะได้เข้าร่วมในวงการวัฒนธรรมในอเมริกา สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ อโดโนแรม ใฝ่ฝันมาแล้วทั้งสิ้น คุณแม่ของเขาพยายามชักชวนให้เขาฉวยโอกาสอันนี้โดยพูดว่า “ลูกจะได้อยู่ใกล้บ้าน” แต่ปัจจุบันนี้อโดโนแรม เมื่อชีวิตเช่นนั้นเสียแล้ว สิ่งทีครั้งหนึ่งเขาเคยปรารถนาอยากมีไม่เป็นที่สนใจแก่เขาอีกต่อไป เขาตอบว่า “ผมจะไม่อยู่ในเมืองบอสตัน ผมจะไปไกลกว่านั้น”

บทที่ 3 ขอให้เขาส่งท่านออกไป

“ฉันรู้สึกเหมือนว่า” ท่านศาสตราจารย์สจ๊วต พุด “พวกเธอคนหนุ่มมีความคิดมากมายหลายอย่างนัก” ท่านพุดกับ อโดโนแรมและเพื่อนทั้งห้าคนของอโดโนแรม ผู้ซึ่งนั่งอยู่อีกด้านหนึ่งของห้องหันหน้าเข้าหาท่าน อโดโนแรม นั่งอยู่บนเก้าอี้ชะงักตัวไปถามว่า “ท่านหมายความว่าเราโง่เขลา และ ทำไปโดยไร้จุดประสงค์หรือครับ เมื่อเราพุดว่า เราต้องการออกไปประกาศพระกิตติคุณแห่งการรอดพ้นบาปแก่ผู้ที่อยู่ส่วนอื่น ๆ ของโลก?”

“พวกเธอพุดกันมากถึง เรื่องการประกาศพระกิตติคุณยังประเทศเหล่านั้น นั่นก็จริงอยู่ แต่เธอจะต้องไปถึงที่นั่นเสียก่อนที่จะเทศนาที่นั่นนะ และเธอจะไปได้อย่างไรกัน?”

“เราจะทำอย่างไรดี?” อโดโนแรม บ่นขณะที่เขาเดินกลับไปกลับมาในห้องด้วยความกังวลใจ “เราไปไม่ได้ ถ้าไม่มีใครอุดหนุนเรา และไม่มีคณะสอนคริสตศาสนาแม้แต่คณะเดียวในอเมริกาที่คิดถึง การส่งศาสนทูตไปสอนยังต่างประเทศ เขาคิดประกาศพระกิตติคุณอยู่แต่ภายในประเทศเท่านั้น และที่นี้ก็มีโบสถ์อยู่มากแล้วใคร ๆ ที่อยากฟังพระกิตติคุณก็จะไปฟังได้”

“อาจารย์พุดว่า เราไม่ได้ทำอะไรในการที่จะออกไปยังประเทศอินเดีย และ ประเทศอื่น ๆ เราทำครับ ท่านอาจารย์ เราได้เขียนจดหมายไปประเทศอังกฤษ ขอคณะศาสนทูตที่นั่นให้ช่วยอุดหนุนเรา”

“เธอก็กล้าพอที่จะเขียนจดหมาย และ ผันถึงการออกไปประกาศพระกิตติคุณ แต่ทำไมเธอไม่ทำอะไรให้เป็นประโยชน์ยิ่งกว่านั้นบ้างล่ะ? พงษ์นี้ผู้นำคริสตจักรต่าง ๆ ของเราในเมืองนี้จะไปประชุมกันที่เมืองเบรดฟอร์ด ห่างจากนี้ 16 กิโลเมตร ไปขอร้องคนเหล่านั้นให้เขาส่งเธอไปประกาศพระกิตติคุณซิ ขอเขาให้ช่วยออกค่าเดินทางให้ ขอเขาให้ช่วยส่งเสีย ถ้าเธออยากจะไปประเทศอินเดียจริง ๆ ก็หยุดฝันเสียเถิดอย่าให้เวลาเสียไปเปล่า ๆ เลย เขียนข้อต้องการของเธอขึ้น แล้วลงนามไว้ข้างท้าย เอาข้อเสนอั้นไปยังที่ประชุม”

มีผู้เอาปากกามาให้ ศาสตราจารย์ สจ๊วต เอากระดาษมาเขียนคำถามเหล่านี้ “...คนหนุ่มเหล่านี้ถามท่านผู้ที่มาร่วมประชุมดังนี้ เขาควรจะเลื่อมใสความคิดที่จะออกไปประกาศพระกิตติคุณยังแผ่นดินไกลโพ้นไหม? ความคิดนั้นเป็นความคิดที่โง่เขลาหรือไม่? เป็นความคิดที่จะทำสำเร็จไหม? ถ้าท่านคิดว่า เป็นความคิดที่ดี และเป็นสิ่งที่เขาควรทำ ท่านจะแนะนำเขาว่าอย่างไร? เขาควรจะขอให้คณะคริสตจักรในอเมริกาอุดหนุนเขาไหม?”

อโดโนแรม เป็นคนแรกที่ลงนามข้างท้ายจดหมาย เพื่อน ๆ ทั้งหมดลงนามต่อจากเขาลงมา ท่านศาสตราจารย์สจ๊วต อ่านชื่อทั้งหมด ๆ ชายหนุ่มทั้งหก ขอให้คณะผู้แทนของคริสตจักรส่งเสียเขาทั้งหมดในคราวเดียวกัน ท่านกลัวว่าจะเป็นการขอร้องที่มากเกินไป ท่านกลัวว่า ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมจะ

ปฏิเสธต่อข้อเสนอทั้งหมดนั้นอย่างช้า ๆ และไม่เต็มใจ ท่านได้ขีดชื่อข้างทำยออกเสียสองชื่อ เหลือไว้เพียงสี่

อโดโนแรม อ่านข้อเสนอนี้ท่ามกลางการประชุมที่เมือง เบรดฟอร์ด ในวันต่อมา ทุกคนฟังด้วยความตั้งใจและนับถือ แล้วเขาพิจารณาปัญหานั้น คนหนึ่งก็มองในแง่ดี อีกคนหนึ่งก็อธิบายกับเพื่อน ๆ ว่า เขาไม่สามารถส่งเสียคนหนุ่มเหล่านี้ได้ ต่างอธิษฐานพระเจ้าถึงเรื่องนี้ แล้วพิจารณากันอีก คนเหล่านั้นเห็นด้วยว่า คนหนุ่มเหล่านี้ตั้งใจจริง พระเจ้าทรงเรียกคนหนุ่มนี้ไปประกาศพระกิตติคุณ อย่างไม่ต้องสงสัย แต่จะอย่างไรกับข้อเสนอเหล่านี้?

ในที่สุดที่ประชุมได้จัดตั้งกรรมการขึ้น คณะหนึ่งเพื่อจัดส่งศาสนทูตเหล่านี้ไปยังต่างแดน เขาเลือกกรรมการขึ้นเก้าท่าน แต่กรรมการเหล่านี้ไม่กล้าให้ความช่วยเหลือมาก เขาคิดว่า คริสตจักรในเมืองของเขาเพิ่งตั้งขึ้นใหม่ ไม่มีเงินพอ ที่จะส่งคนเหล่านั้นไปยังประเทศอินเดีย และไม่มีเงินพอสำหรับอุดหนุนคนเหล่านี้ บางคนก็ออกความเห็นว่ บางทีคริสตจักรในประเทศอังกฤษจะช่วยเหลือได้บ้าง เพราะคริสตจักรในประเทศอังกฤษเป็นคริสตจักรเก่าแก่กว่า ย่อมจะต้องมีเงินพอที่จะทำเช่นนี้ได้ ดังนั้นเขาจึงตกลงใจส่งอโดโนแรม ไปประเทศอังกฤษ เพื่อจะขอร้องคริสตจักรที่นั่นให้อุดหนุน อโดโนแรม และเพื่อน ๆ

ในสมัยนั้น ยังไม่มีเรือไปประเทศอังกฤษมากนัก อโดโนแรม ต้องคอยอยู่นานหกเดือนกว่าจะไปได้ หลังจากเรือแล่นออกจากท่าสัก 2-3 วัน เรือโจรสลัดฝรั่งเศสก็จับเขาเอาไปเป็นเชลย แทนที่จะถึงประเทศอังกฤษ อโดโนแรมกลับต้องไปขึ้นบกที่ประเทศฝรั่งเศส ที่นั่นเขาต้องถูกขังไว้แต่มีคนได้ยื่นเรื่องเขาและช่วยเขาออกจากคุก เพื่อนคนเดียวกับนี้ส่งเขาออก จากประเทศฝรั่งเศสมาถึงประเทศอังกฤษ เขาถึงประเทศอังกฤษสิ้นเวลา 4 เดือน นับตั้งแต่ออกจากอเมริกาไป

บทที่ 4 “เราจะอุททูนท่าน”

อโดโนแรม ไปพบผู้อำนวยการของสมาคมศาสนาทูตแห่งกรุงลอนดอน เช่นเดียวกับบรรดาผู้นำของคริสตจักรในประเทศอเมริกา เขาเหล่านั้นตั้งใจฟัง อโดโนแรมบอกว่า พระเจ้าทรงเรียกเขาและเพื่อน ๆ ให้ไปประกาศพระกิตติคุณในที่ ๆ ยังไม่เคยมีใครได้ยื่นพระกิตติคุณมาก่อนเลย เขาบอกว่า คริสตจักรในอเมริกายังไม่มั่นคงพอจึงไม่สามารถช่วยเหลือในสิ่งที่จำเป็นทั้งหมดได้ คนเหล่านั้นจึงส่งเขามาประเทศอังกฤษ เพื่อจะขอร้องคริสตจักรที่นี้จะรับผิดชอบช่วยเหลือออกเงินให้อีกครั้งหนึ่งได้ไหม?

คำตอบครั้งนี้ผิดกัน คนของสมาคมศาสนาทูตแห่งกรุงลอนดอนตอบว่า เขายินดีจัดหาทั้งหมดที่อโดโนแรมขอมา และยิ่งกว่านั้น เขาจะจัดหาเงินทั้งหมดที่คนเหล่านี้ อโดโนแรม กับเพื่อน ๆ ที่ต้องการเพื่อเดินทางไปประเทศอินเดีย ทั้งจะอุททูนเมื่ออยู่ประเทศอินเดียด้วย คนเหล่านี้ประกาศพระกิตติคุณได้แล้ว สมาคมศาสนาทูตแห่งลอนดอนจะออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดให้! เขาทั้งหมดขอบคุณพระเจ้า

หลังจากกลับไปถึงอเมริกา อโดโนแรม กลับไปหาคณะผู้แทนของคริสตจักรในอเมริกาอีก เขาตื่นเต้นมาก ที่นั่นคนเหล่านี้ผู้ซึ่งพูดว่า เขาไม่สามารถรับผิดชอบทั้งหมดในการส่งเขาและเพื่อน ๆ ไปยังประเทศอินเดีย และวันนี้ อโดโนแรม ก็จะมาบอกข้อตกลงใจ ซึ่งเขาได้ตกลงไว้ก่อนกลับมาอเมริกา คนเหล่านี้ได้ตกลงจะช่วยเหลือเขาครั้งหนึ่ง แต่มาวันนี้ เขาจะมาบอกว่า ถ้าคนเหล่านั้นไม่สามารถช่วยเหลือเขาทั้งหมดโดยไม่ต้องให้คริสตจักรทางอังกฤษออกแล้ว เขาจะไปเป็นสมาชิกของคริสตจักรอังกฤษ และจะไม่ขอความช่วยเหลือใด ๆ จากคริสตจักรอเมริกาเลย!

นี่เป็นการท้าทายต่อคริสเตียนเหล่านี้ และนี่เป็นสิ่งที่พระเจ้ากระทำเพื่อให้เขารู้จักรับผิดชอบในสิ่งที่เขาเคยกล่าวกันมาในสมัยต้น ๆ คนหนึ่งหันมาพูดกับ อโดโนแรมว่า “เราเชื่อว่า คริสตจักรทางประเทศอังกฤษออกค่าใช้จ่ายให้คุณได้ และเขาส่งเสียคุณไปยังประเทศอินเดียได้ เราก็อทำได้ด้วย เราจะออกให้คุณทั้งหมด และจะส่งเสียเพื่อน ๆ ของคุณด้วย คุณจะเป็ศาสนาทูตที่เราส่งออกไปเป็น ผู้แทนของเราขณะที่คุณประกาศพระกิตติคุณในประเทศอินเดีย” ในที่สุดปัญหานี้ก็ยุติลง อโดโนแรม ขอบคุณพระเจ้าในการทรงนำของพระองค์ และไม่ช้าเขาก็ลงเรือไปประเทศอินเดีย

ก่อนนี้สักปีหนึ่ง ณ การประชุมของคณะผู้นำคริสตจักรในเมืองเบรดฟอร์ด ซึ่ง อโดโนแรม ได้ไปร่วมด้วยเป็นครั้งแรกนั้น เขาพบธิดาของผู้ปกครองแห่งคริสตจักรแห่งเมืองเบรดฟอร์ด เธอสวยสะดุดตาทั้งมีมิตรสหายมาก และเป็นสตรีสาวที่มีความสุขยิ่งในเมืองเบรดฟอร์ด อายุรุ่นราวคราวเดียวกับ อโดโนแรม ไม่นานนักเขาทั้งสองก็เรียนรู้นิสัยกันดี สองสามเดือนต่อมา อโดโนแรมได้ไปหาผู้ปกครองคริสตจักรผู้เป็นบิดาของเธอพูดว่า “ผมตั้งใจจะไปประกาศพระกิตติคุณยังประเทศอินเดีย อาจ

มีอันตรายขณะที่ผมเดินทางข้ามทะเลในประเทศอินเดีย อากาศก็ร้อนมาก ชาวตะวันตกมักจะป่วยไข้ลง เมื่อเข้าไปถึงที่นั่น จะมีความลำบากมากมายขณะที่ผมอยู่ประกาศพระกิตติคุณที่นั่น บางทีอาจจะตายเสียที่นั่นก็ได้ แต่ผมกับบุตรของคุณรักกันมาก คุณจะอนุญาตให้เธอแต่งงานกับผมและไปประกาศพระกิตติคุณประเทศอินเดียกับผมไหมครับ?”

ผู้ปกครองคริสตจักรผู้นี้ นายแฮลเซลทิน รักธิดาของเขามาก ธิดาของเขาเป็นคริสเตียนก่อนที่เขาจะได้อ่านเรื่องในพระเยซูเสียอีก และธิดาผู้นี้เองที่นำเขาและภรรยาเข้ามาเชื่อวางใจในพระเยซูคริสต์เจ้า เดียวนี้เขาเป็นคริสเตียนแล้ว แม้ว่าเขาจะไม่ชอบให้ธิดาของเขาจากบ้านไปก็ตาม เขาก็ยังเห็นด้วยว่า ธิดาของเขาควรแต่งงานกับอโดโนแรม จีคซัน และไปประกาศพระกิตติคุณยังประเทศอินเดียด้วยกัน ดังนั้น หลังจากที่คณะกรรมการคริสตจักรต่าง ๆ ได้ตกลงจะส่ง อโดโนแรมกับเพื่อน ๆ ไปประเทศอินเดียในฐานะผู้แทนของเขา อโดโนแรม กับ นางสาวแอน ก็ได้เข้าสู่พิธีสมรสกันที่บ้านของแอนในเมืองเบรดฟอร์ด

วันต่อมา ได้มีการประชุมนมัสการที่โบสถ์ในเมืองซาเล็ม ประชาชนเป็นอันมากได้เดินทางมาร่วมประชุมด้วย บางคนมาจากกระยะทางไกล ชาวนามาจากเมืองที่อยู่รอบ ๆ มิตรสหายของอโดโนแรม ก็เดินทางฝ่าลมหนาวมาจากเมืองบอสตัน นักเรียนเดินทางมาจากเมืองแอนโดเวอร์ เป็นระยะทางถึง 25 กิโลเมตร เพื่อมาร่วมประชุมนี้ ไม่มีใครอยากขาดการประชุมครั้งสำคัญแห่งคริสตจักรของเขา เพราะที่การประชุมนี้ จะมีการส่งศาสนาทูตรุ่นแรกออกไปปฏิบัติการใช้พระเจ้ายังแดนไกล ในที่ซึ่งไม่เคยมีใครได้ยินพระกิตติคุณเลย บรรดามิตรสหายทั้งหมดของเขาต้องการอยู่ร่วมในการประชุมนมัสการ ชายคนหนึ่งที่มาในการประชุมนมัสการนี้วางมือบนศีรษะ อโดโนแรม จีคซัน กล่าวมอบหมายเขาไว้กับพระเจ้าในการข้ามน้ำ ข้ามทะเลไปรับใช้พระองค์ ชายผู้นี้คือ ดร.กริฟฟิน ดร.กริฟฟิน ผู้นี้เอง เมื่อสักปีหนึ่งล่วงไปแล้ว ได้เชิญ อโดโนแรม ไปยังเมืองบอสตันเพื่อรับตำแหน่งผู้ช่วยในโบสถ์ที่มั่งคั่งที่สุดและมีอิทธิพลที่สุดในเมืองนั้น

ไม่ถึงสองสัปดาห์ต่อมา อโดโนแรมกับแอน ผู้ภรรยา กับเพื่อน ๆ ของอโดโนแรม แซมมวลเอลกับภรรยาชื่อ แฮเรียต ได้โดยสารเรือชื่อ “การาวาน” ออกเดินทางไปยังประเทศอินเดีย การเดินทางนี้กินเวลาเกือบสี่เดือน เขาจึงมีเวลาศึกษามาก และอโดโนแรม ใช้เวลามากนี้ศึกษาพระคริสตธรรมคัมภีร์ คนอื่น ๆ ในชุดของเขาโดยสารเรืออื่นไปยังประเทศอินเดีย

วันที่ 17 เดือนมิถุนายน ค.ศ. 1812 เรือแล่นมาถึงเมืองกัลกัตตา จีคซันและนุเอล อยู่ในประเทศอินเดียแล้ว! นายวิลเลียม คาร์ย์ ศาสนทูตผู้อาวุโสซึ่งอยู่ในอินเดียมาหลายปีแล้ว ได้เชื้อเชิญครอบครัวจีคซัน และครอบครัวนุเอล ให้พักอยู่ในบ้านของเขาในระหว่างที่ คอยเรือที่เพื่อน ๆ โดยสารมาถึง เขามีหนังสือมาก จึงมีเวลาสำหรับศึกษาอีกครั้งหนึ่ง

แต่แล้วสิ่งที่ไม่คาดฝันมาก่อนได้เกิดขึ้น เขาได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจเชิญตัวไปยังที่ทำการรัฐบาล
ที่นั่นเจ้าหน้าที่ได้อ่านคำสั่งจากรัฐบาลกลางว่า “ศาสนทูตชาวอเมริกันจะต้องออกจากประเทศนั้นทันที
เมื่อเรือ “คาราวาน” แล่นออกไปยังสหรัฐอเมริกา เขาจะต้องขึ้นเรือไป!”

บทที่ 5 ท่านอยู่ที่นี้ไม่ได้

อโดโนแรม ทราบในเวลานั้นเองว่า ผู้ควบคุมบริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษเป็นผู้ปกครองประเทศอินเดียในสมัยนั้น คนเหล่านี้สนใจแต่ในทางการค้า และคนเหล่านี้เองเป็นผู้บังคับศาสนทูตที่มาถึงใหม่ให้ออกจากประเทศอินเดีย

“ถ้าอย่างนั้น คุณจี้ดชัน ผมเข้าใจ คุณต้องตัดสินใจว่า ทางที่ดีที่สุดสำหรับคุณก็คือ เชื้อฟังกำลังนี้ กลับไปอเมริกาเสีย” คุณคาเรย์ ชายชราผู้ซึ่งเป็นศาสนทูตอยู่ในประเทศอินเดียมานานแล้วกล่าวขึ้น

“เรายังไม่ได้ตกลงใจจะกลับบ้าน!” อโดโนแรมร้องขึ้น “เรามาที่นี่เพื่อประกาศพระกิตติคุณแห่งการรอดพ้นบาป บริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษไม่มีสิทธิ์....”

“เขามีสิทธิ์นั้น” คุณคาเรย์อธิบาย “หรืออย่างน้อยที่สุดเขาก็คิดว่า เขามีสิทธิ์ เขาควบคุมกิจการที่นี่ เขาควบคุมรัฐบาลส่วนมากและไม่ต้องการให้คุณอยู่ที่นี้ คุณเป็นคนหนุ่ม คนไม่รู้จักภาษาแขก จะเขลามากถ้าคุณจะคิดว่า คุณจะขัดขวางบริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษได้”

“บริษัทนี้ควบคุมประเทศต่าง ๆ ในภาค ตะวันออกนี้หรือ?” อโดโนแรมถาม

“ไม่ครับ” คุณคาเรย์ตอบ “มีอีกสองสามประเทศที่บริษัทนี้ไม่ได้ควบคุม เขาไม่ได้ควบคุมประเทศพม่า เป็นอย่างไรถ้าคุณจะไปที่นั่น? จริงอยู่ มีศาสนทูตชาวอังกฤษสองคนไปที่นั่นนานแล้ว แต่เขาไม่ได้อยู่ที่นั่นเลย เป็นความจริงด้วยว่า ที่นั่นมีชายคนหนึ่งได้กลับเป็นคริสเตียน ได้ถูกข่มเหงมาก ลูกชายของผมเอง เฟลิกซ์ ไปที่ประเทศพม่าก็ต้องหนีออกมา แต่เขาก็ได้รับอนุญาตให้กลับไปอยู่ที่นั่นได้เนื่องจากเขาแต่งงานกับหญิงพม่า”

“หมู่เกาะอื่น ๆ ที่คุณกล่าวถึงล่ะ เป็นอย่างไร?” อโดโนแรมถาม “สภาพการณ์ที่นั่นเป็นอย่างไร?”

“ผมไม่ได้ยืนยันให้คุณทราบดอกหรือว่า คุณกำลังคิดทำในสิ่งที่เป็นไปไม่ได้สำหรับตัวคุณเอง!”

“เป็นไปได้นะ “อโดโนแรม ประกาศ “เราจะไปอยู่ที่นั่น!”

“ประเสริฐแท้!” คุณคาเรย์ตอบ “นั่นเป็นสิ่งที่ผมอยากจะให้คุณพูดออกมาละ ให้ผมบอกคุณถึงเกาะสักแห่งหนึ่ง เรียกกันว่าเกาะฝรั่งเศส (มอริเชียส) อยู่ใกล้ ๆ กับเกาะใหญ่ มาดากัสการ์...”

อาทิชย์นั่นเอง มีเรือแล่นไปยังเกาะฝรั่งเศส เนื่องจากเรือนี้รับคนโดยสารได้เพียงสองคนเท่านั้น นายและนางนูเอล จึงโดยสารไปแต่เพียงสองคน จี้ดชัน คอยเรือลำหลัง เรือ “คลีโอล” อโดโนแรม ขออนุญาตต่อรัฐบาลกัลกัตตา จะโดยสารเรือนี้ไปกับภรรยา ด้วยเหตุที่ จี้ดชันไม่มีแผนกลับสู่อเมริกา รัฐบาลจึงปฏิเสธ ไม่ยอมอนุญาตให้เขาทั้งสองโดยสารเรือ “คลีโอล”

อโดโนแรม จึงถามกัปตันเรือว่า เขาจะไปด้วยได้ไหม โดยไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาล กัปตันตอบว่า “เรื่องนี้เป็นเรื่องของผมเองครับ จงทำตามใจคุณเถอะ!” แต่อโดโนแรมรู้ว่า ถ้าเจ้าพนักงานมาพบ เขากำลังขนของไปลงเรือละก็ เขาจะถูกจับทันที และจะส่งเขาไปเรือลำอื่นซึ่งจะแล่นไปประเทศอังกฤษ ในไม่ช้านี้ เขาจึงคอยอยู่จนกลางคืน ตามถนนมีคสนิทประจุกเข้าถ้ำ ไม่มีใครเห็นเขาแล้ว เขาทั้งสองจึงไปที่ท่าเรืออย่างเงียบเชียบ มีคนช่วยขนกระเป๋าให้ เพื่อนชาวอินเดียเปิดประตูให้เข้าไปในบริเวณท่าเรือเมื่อเรือ “คลีโอล” แล่นออกไปในคืนนั้น จี๊ดซัน ก็อยู่ในเรือด้วย

แต่สองวันต่อมา เรือของรัฐบาลก็ตามมาทัน มีจดหมายมาให้กัปตันว่า “ท่านได้รับคนโดยสารซึ่งทางรัฐบาลไม่ได้อนุญาตให้โดยสารเรือของท่าน ฉะนั้นเรือของท่านจะแล่นต่อไปไม่ได้จนกว่าคนเหล่านั้นจะออกจากเรือของท่าน” กลาสีทอดสมอลงในแม่น้ำสุกาลี กัปตันรู้สึกเสียใจด้วย แต่เขาช่วยอะไรไม่ได้ ศาสนทูตทั้งสองขึ้นจากเรือ

เขาทั้งสองขึ้นบกไปพักอยู่โรงแรมเล็ก ๆ เขาพยายามขอใบผ่านเพื่อจะได้เดินทางต่อ กัปตันเรือก็จอดเรือคอยอยู่ด้วย แต่ไม่ได้รับอนุญาต อโดโนแรมและแอน จึงได้แต่เฝ้าดูเรือ “คลีโอล” แล่นออกไปด้วยความหนักใจ

ขณะที่ จี๊ดซัน สามีกรรยานั่งอยู่ที่นั่น เขารู้สึกเหมือนถูกทอดทิ้งไว้แต่ลำพัง เจ้าของที่พักบอกเขาถึงเรืออีกลำหนึ่งที่จะมาถึงในสองสามวัน “ผมรู้จักกัปตันดี” เจ้าของที่พักอธิบาย “บางทีเขาจะรับคุณไปด้วย” แต่หลังจากสนทนากับกัปตันแล้ว เจ้าของที่พักกลับมา เขารู้สึกกระดากมาก พู่ว่ากัปตันเรือปฏิเสธที่จะรับเขาไปด้วย เนื่องจากเขาเป็นศาสนทูตและรัฐบาลอินเดียไม่พอใจในเขาทั้งสอง

คืนนั้น จี๊ดซัน สามีกรรยา ตกลงใจว่า เขาจะไปหากัปตันเอง เขาอาจขอร้องให้กัปตันรับเขาไปด้วยก็ได้ แต่ขณะที่เขากำลังพูดกันอยู่ มีคำสั่งอีกฉบับหนึ่งมาจากรัฐบาลอินเดียว่า “ศาสนทูตแอน จี๊ดซัน อโดโนแรม จี๊ดซัน และ ลูเตอร์ไรซ์ (ผู้ซึ่งเดี๋ยวนี้มาถึงกัลกัตตาแล้ว) เดินทางต่อไปกับเรือ “คลีโอล” ได้

แต่เรือ “คลีโอล” ออกไปแล้ว! แล่นไปตามลำน้ำได้สักสองวันแล้ว อย่างไรก็ตาม ขณะที่เขาพูดกันถึงปัญหานี้ เขาก็ตัดสินใจว่า จะพยายามตามเรือ “คลีโอล” ไปให้ทัน เขาจะว่าจ้างเรือดีที่สุดเท่าที่จะหาได้ แต่ก็ยังช้ามาก ขณะที่เขากรรเชียงไปตามลำน้ำ กระแสน้ำก็พัดเรือกลับ ดูเหมือนว่าจะหมดหวัง เพราะเขาจะเสียเวลาไปไม่ได้เลย จะต้องไปให้ทันเรือ “คลีโอล” ที่ปากแม่น้ำ ที่นั่นเรือใหญ่จะแล่นออกไปในอ่าวเบงกอลใหญ่ได้เท่านั้น เขาตามไปไม่ได้

ขณะที่เขามาถึงท่าเรือใหญ่ที่ปากแม่น้ำนั้น เขามองดูเรือใหญ่ด้วยความหวาดหวั่น เรือหลายลำทอดสมออยู่ที่ปากแม่น้ำ สุกาลี เป็นเรือที่ได้รับความเสียหายเพราะถูกพายุมีใบเรือขาดเประเอรื้อน เรือเหล่านี้มีธงของชาติต่าง ๆ ทั่วโลกชักอยู่ แต่เขามองหาเรืออยู่ลำเดียวเท่านั้น! จะมีอยู่ที่นั่นหรือ ถูกแล้ว! ท่ามกลางเรืออื่น ๆ มีเรือเพียงลำเดียวเท่านั้นที่สำคัญสำหรับเขา เรือ “คลีโอล” ยังไม่ได้แล่นข้ามอ่าวไป

เดือนมกราคม ค.ศ. 1813 เขามาถึง เกาะของฝรั่งเศส เกาะนั้นดูสวยงาม อากาศอบอุ่น ท้องฟ้าสีครามสดใส มีเมฆขาวเป็นปุยลอยข้ามยอดเขา ดอกไม้สีแดงและสีฟ้าขึ้นอยู่บนหน้าผา ทุกสิ่งดูสวยงามอะไรเช่นนั้น ดูเหมือนว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะสงบสุข

แต่แล้ว แซม นูเอล ก็มาพบเขา หน้าเขาพอมเซียวตาไม่สดใส เหมือนกับไม่มีชีวิตชีวา ขอบตาคคล้ำ เขาเดินผ่านคาคฟ้าเรือมาช้า ๆ คนเหล่านี้ทราบว่ามีอะไรผิดปกติเกิดขึ้นแล้ว เขาทลายสิ่งที่เกิดขึ้น แซเรียต ภรรยาสาวสวยของ แซม นูเอล ตายเสียแล้ว !

เมื่อ อโดโนแรม ครอบงำแล้วครอบงำ เขาสำนึกคิดว่า เขาจะต้องไม่ขอให้ แอนอยู่ที่เกาะนี้ เกาะนี้สวยและดูสงบดี เมื่อเขาเข้ามาถึง แต่ไม่ใช่ สถานที่ ๆ เขาจะอยู่ แซเรียตตายไปแล้ว และอโดโนแรมเกรงว่า ถ้าเขาไม่ออกจากที่นี่ไปเสีย แอน ก็จะตายเสียที่นี่ด้วย

เขาจึงลงเรืออีกครั้งหนึ่ง... ครั้งนี้กะว่าจะไปยังเกาะปรินซ์ออฟเวลล์ แต่เพื่อที่จะไปยังเกาะนั้นเขาจะต้องเปลี่ยนเรือที่มัทราสซึ่งอยู่ทางฝั่งทะเลด้านตะวันออกของประเทศอินเดีย ในเมืองมัทราสนี้เขาได้พบศัตรูกา.....บริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษ! อีกครั้งหนึ่ง เขาได้รับคำสั่งให้ออกจากประเทศเขาต้องออกไปทันที! ภายในสองสัปดาห์

แผนการของเขาต้องกลับตาลปัตรไปอีกครั้งหนึ่ง เรือลำแรกที่ออกไปเกาะปรินซ์ออฟเวลล์จะไม่ออกจนกว่าจะเลยสองสัปดาห์ไป และรัฐบาลไม่ยอมให้เขาอยู่คอย!

แต่ จัซซัน ได้สัญญากับพระเจ้าว่า เขาจะไปกับเรือใด ๆ ก็ตามที่แล่นออกจากมัทราส ไม่ว่าเรื่อนั้นจะแล่นไปที่ไหน ทราบเท่าที่เรื่อนั้นไม่แล่นออกไปยังประเทศอังกฤษหรือประเทศอเมริกา ไม่ว่าเรือจะแล่นไปยังที่ใด เขาจะไปและจะตั้งต้งงานประกาศคริสตศาสนาที่นั่น

โดยวิธีนี้ที่พระเจ้าทรงนำเขามายังเรือใบเก่า ๆ อโดโนแรม ได้ทราบว่า เรือจะออกในเร็ว ๆ นี้ “จะแล่นไปประเทศอะไร” อโดโนแรมถาม “ประเทศพม่าครับ!” เป็นคำตอบ ประเทศพม่า! ประเทศที่ศาสนทูตสองคนได้พยายามไปประกาศพระกิตติคุณ และ ต้องถูกขับออกไปจากประเทศ ประเทศที่มีคนกลับใจเป็นคริสเตียน และประชาชนโกรธมาก ข่มเหงเขา! ประเทศพม่า! และเขาได้สัญญากับพระเจ้าว่า เขาจะไปยังที่ ๆ เรือจะพาไป ด้วยความหนักใจ แอนและอโดโนแรม ก็ขึ้นเรือที่นี่ และอีกครั้งหนึ่งเรือก็ได้พาเขาแล่นไปยังแผ่นดินที่เขาไม่รู้จัก!

บทที่ 6 ปีแรก ๆ ในย่างกุ้ง

แอน เป็นสตรีชาวตะวันตกคนแรกที่มาอย่างกึ่ง ไม่ต้องสงสัยเลย ทุกคนจ้องมองดูเธอ ! แต่แอน ก็ป่วยมาก... ป่วยมากจนเดินไม่ไหว เขาได้อยู่ในเรือใบเก่า ๆ ที่นำเขาข้ามมาจากประเทศอินเดียถึงหกสัปดาห์ ครั้งหนึ่งระหว่างเดินทาง โอโดโนแรมคิดว่า ภรรยาของเขาจะสิ้นชีวิตลงเสีย ก่อนจะมาถึงฝั่งเสียแล้ว ขณะนี้เขาเดินอยู่ข้าง ๆ เก้าอี้ซึ่งมีคนหามาตามถนน โอโดโนแรม รู้สึกไม่สบายใจเป็นอย่างมาก เขามองเห็นว่า คนเหล่านั้นหัวเราะเขา เพราะเขาเอาใจใส่ต่อภรรยาของเขามาก !

เดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1813 ศาสนทูตทั้งสองนี้เดินทางมากกว่าปีครึ่งแล้ว ไม่มีใครเชิญเขามาเมืองย่างกุ้ง ซึ่งอยู่ทางตะวันตกห่างจากเมืองตากของประเทศไทย 300 กิโลเมตร เขาไม่มีมิตรสหายที่นั่น ทุกสิ่งแปลกและใหม่สำหรับเขา เขาทั้งสองอายุยังไม่ถึง 25 ปี ยังไม่สันทัดในการประกาศพระกิตติคุณแก่ชาวตะวันออก เขาไม่รู้จักภาษาของชาวตะวันออกสักคำเดียว สิ่งเดียวเท่านั้นที่เสริมกำลังใจให้แก่เขาก็คือ เขามีบ้านที่จะพักอยู่ได้ เฟลิกซ์ คาร์เรย์ บุตรชายของคุณ คาร์เรย์ ในเมืองกัลกัตตาบอกเขาว่า เขาจะอยู่ในบ้านของเขาได้ในวันแรก ๆ จนกว่าเขาจะย้ายไปอยู่บ้านของคุณ

หลังจากที่ได้ย้ายข้าวของไปในบ้านของตนแล้ว เขาก็รู้สึกว่ามีอยู่สิ่งหนึ่งที่เขาจะต้องทำในทันที เขาจะต้องเรียนภาษาพม่า เขามาเมืองย่างกุ้งเพื่อจะบอกคนเหล่านี้ถึงพระเยซูคริสต์ผู้ซึ่งเสด็จมายังโลกนี้เพื่อช่วยมนุษย์จากความบาป การที่จะทำดังนี้ได้ เขาจะต้องสามารถสนทนากับคนเหล่านี้ได้

แต่การเรียนภาษาพม่าก็เป็นงานยากมาก หนังสือพม่าทำจากใบลานและเขาเองก็อ่านไม่ออก ไม่มีปทานุกรม ดูเหมือนจะไม่มีใครเคยคิดจัดทำหนังสือปทานุกรมหรือไวยากรณ์ขึ้น โอโดโนแรมกับแอน ไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นเรียนตรงไหนก่อนดี การเรียนนั้นดูเหมือนจะสิ้นหวัง โอโดโนแรมกับแอน เกือบจะเกรงว่าสำนวนต่าง ๆ ในภาษาพม่าเปลี่ยนอยู่ทุกวัน ดูดั่งว่าเขาจะไม่สามารถเรียนได้ถูกต้อง! คำต่าง ๆ ในภาษาพม่าก็ติดกันไปเป็นพืดหมด ไม่มีทางรู้ได้ว่า คำหนึ่ง ๆ ไปหมดลงตรงไหน และคำต่อไปขึ้นต้นที่ตรงไหนผิดแปลกไปจากภาษาของเขาเอง ซึ่งพอจบคำหนึ่งก็เว้นระยะไว้หน่อยหนึ่ง มีจุลภาพแบ่งวรรคตอน แล้วใส่จุดเมื่อจบประโยค

การหาครูที่รู้สองภาษา คือ อังกฤษกับพม่าก็เป็นไปไม่ได้ทีเดียว ภรรยาของเฟลิกซ์ คาร์เรย์ เป็นหญิงชาวพม่า แต่เธอก็พูดภาษาอังกฤษไม่ได้ แน่นนอน เฟลิกซ์ เองพูดได้ทั้งสองภาษา แต่เขาทำงานรัฐบาลและไม่ใคร่ได้อยู่บ้าน สิ่งเดียวที่เขาทำได้ก็คือ หาครูมาคนหนึ่ง ซึ่งสิ่งต่าง ๆ แล้วถามครู แต่เมื่อครูมาสอนครูกลับโกรธมาก และสิ่งเดียวที่จะทำให้ครูพอใจได้ ก็คือ ขึ้นเงินให้ครูอีก ทำไมครูจึงโกรธ! เพราะว่าเขามาเพื่อจะสอนคน ๆ หนึ่ง ผู้ชาย แต่กลับได้รับคำขอร้องให้สอนสองคน และคนหนึ่งใน

สองคนนั้นเป็นผู้หญิง! ใครเคยได้ยินบ้างว่า ผู้หญิงหัดอ่านเขียนหนังสือ? ใครเคยได้ยินว่าผู้หญิงเรียนอะไรต่าง ๆ บ้าง?

เขาเริ่มต้นเรียนเมื่อ 7 นาฬิกาในตอนเช้า อากาศยังหนาวอยู่ เขาเรียนทั้งวัน... แม้แต่ในตอนเที่ยงเมื่ออากาศร้อนอย่างสุดแสน และหยุดเรียนในตอนค่ำเมื่อพระจันทร์ขึ้นมาเหนือยอดเจดีย์ชเวดากอง อโศกโนแรม ยังนั่งอยู่บนระเบียงเรียนกับครู แอน นั่งฟังอยู่ภายในบ้าน เธอจ้างเด็กผู้ชายคนหนึ่งไว้ซื้อผักและช่วยทำงาน เพื่อเธอจะได้มีเวลาเรียนมากขึ้น...และบางทีเธอเรียนภาษาพม่าจากเด็กคนนั้นมากกว่าที่เธอเรียนจากครูเสียอีก! ปีหนึ่งเต็ม ๆ ที่เขาทั้งสองเรียนภาษาพม่าด้วยความยากลำบาก ในจดหมายที่อโศกโนแรม เขียนมายังประเทศอเมริกามีความว่า “ผมรู้จักภาษาฝรั่งเศสหลังจากเรียนมาได้ 2 เดือนมากกว่า รู้จักภาษาพม่าเดี๋ยวนี้อย่างยิ่ง!” เขาทั้งสองมาประเทศพม่าเพื่อประกาศพระกิตติคุณ แต่ปีหนึ่งเต็ม ๆ แล้ว เขายังไม่รู้จักภาษาพม่ามากพอที่จะช่วยให้เขาออกไปซื้อผัก หรือ ซื้อเนื้อซึ่งเป็นของจำเป็นในวันหนึ่ง ๆ ได้!

ในเดือนมกราคม ค.ศ. 1815 สุขภาพของแอน เสื่อมโทรมลง ในสมัยนั้นเขาไม่มียาซึ่งจะหาซื้อได้ง่ายเช่นในสมัยนี้ แพทย์ก็ไม่ทราบว่าจะทำไมหญิงชาวตะวันตกจึงไม่ถูกกับอากาศในประเทศพม่า มีอยู่สิ่งเดียวที่พอจะทำได้ คือ แอนจะต้องล่องทะเลเพื่อหลบร้อน เมื่อเธอกลับมาสามเดือนหลัง อโศกโนแรม ก็ยังคงต่อสู้กับความยากลำบากเหล่านั้น นั่นคือ คำในภาษาพม่า

ไม่กี่เดือนต่อมา โรเจอร์ บุตรชายของเขาก็เกิดมา เขาเป็นเด็กแข็งแรง ทำให้จิตใจของพ่อแม่ชื่นชมเป็นอันมาก แต่แล้วต่อมาเขาก็ค่อย ๆ ยีมน้อยลง หลังจากนั้นไม่นาน หนูน้อยก็อ่อนแอจนกระทั่งร้องไห้ไม่ไหว เมื่อบุตรคนนี้มีอายุได้ 8 เดือนก็จากพ่อแม่ไป นี่เป็นลูกคนที่สองที่เขาได้สูญเสียไป คนแรกตายตั้งแต่เกิด ก่อนที่จัดชันจะถึงประเทศพม่า

หนึ่งเดือนหลังจากลูกคนที่สองสิ้นชีวิตลง อโศกโนแรม เริ่มปวดศีรษะอย่างหนัก ตาของเขาแดงกำเนื่องจากดูหนังสือมากเกินไปถึงวันละ 15 ชั่วโมง ตาทั้งสองข้างจึงคันและแดง ศีรษะของเขาเต็มไปด้วยเหงื่อเหมือนกับเหล็กร้อนเข้าไปเล่นอยู่ในสมอ อโศกโนแรม นอนอยู่ในห้องมืดเป็นเวลาหนึ่งเดือน แม้จะนอนอยู่เขาก็ยังคงเรียน วันที่ 13 กรกฎาคม ค.ศ. 1816 3 ปีหลังจากที่เขามาถึงเมืองย่างกุ้งที่แรก อโศกโนแรม ก็ทำงานประกาศขึ้นครั้งแรกสำเร็จลง เป็นหนังสือไวยากรณ์ภาษาพม่า อังกฤษ และในเดือนเดียวกันนั่นเอง เขาเขียนหนังสือคริสเตียนเล่มเล็ก ๆ เป็นภาษาพม่าเป็นเล่มแรก

ในเดือนตุลาคม ปีเดียวกันนั้น จอร์จ ฮัท มาจากประเทศอเมริกา นายฮัท ผู้นี้เป็นช่างพิมพ์ที่ชำนาญงานมาก ดังนั้นเมื่อแทนพิมพ์ และตัวพิมพ์ ภาษาพม่าจากประเทศอังกฤษมาถึง เขาก็พร้อมที่จะเริ่มงานได้ ไม่นานนักเขาก็พิมพ์หนังสือเล่มเล็กที่เพิ่งเขียนเสร็จใหม่ ๆ ออกมาหนึ่งพันฉบับ แล้วเขาก็

จัดพิมพ์หลักข้อเชื่อของคริสเตียนซึ่ง แอนเขียนออกมาสามพันฉบับ เคียวนี่เขามีหนังสือที่จะให้ชาวพม่า อ่าน และ เรียนรู้ด้วยตนเองว่า ศาสนาคริสเตียนสอนอะไรแล้ว

ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1817 มีพม่ามาหา อโดโนแรม เขาเป็นคนแรกที่ซักถาม อโดโนแรม

“ผมจะต้องใช้เวลาานสักเท่าใด ที่จะศึกษาเรื่องคริสตศาสนา?” เขาถาม

อโดโนแรม ประหลาดใจ “ถ้าไม่มีพระเจ้าช่วยแล้ว คุณจะต้องศึกษาจนตลอดชีวิต แล้วก็ยังไม่รู้อะไรอยู่แน่นอน คุณรู้ได้อย่างไรว่ามีพระเจ้าผู้ช่วยให้รอดพ้นบาป ซึ่งเรียกกันว่าพระเยซู? คุณรู้จักนามของพระองค์จากไหน? คุณเห็นหนังสือที่กล่าวถึงพระเยซูมาหรือ?”

“ผมเห็นหนังสือเล่มเล็ก ๆ สองเล่มครับ”

“ถ้าอย่างนั้นบอกผมซิ พระเยซูเป็นใคร?”

“พระองค์เป็นพระบุตรของพระเจ้า พระองค์ทรงเมตตาตามนุษย์ พระองค์เข้ามาในโลกนี้ และตายแทนบาปของเรา” ชายนั้นพูดเหมือนกันว่าเขาได้ท่องจำคำตอบไว้จนขึ้นใจ

“ถ้าอย่างนั้นใครเป็นพระเจ้าเล่า?” อโดโนแรมถาม

“พระเจ้าเป็นผู้ที่ไม่มีเบื้องต้น และ ไม่มีเบื้องปลาย พระองค์ไม่แก่ และไม่ตาย” ชายนั้นพูด ประจวบที่ท่องจำสิ่งที่เขาเรียนรู้มาจากหนังสือ

อโดโนแรม เกือบไม่เชื่อหว่านี่เป็นความจริง เขาส่งหนังสือเล่มเล็ก ๆ ที่เขาเขียนให้แก่ชายนั้น ชายชาวพม่าตอบว่า “ผมอ่านแล้วครับ คุณมีอย่างอื่นอีกไหม?”

“มีเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น” อโดโนแรม ตอบ “ยังไม่เสร็จเป็นเล่ม บางทีจะแล้วในสามเดือน”

“แต่คุณมีหนังสือเล่มเล็ก ๆ ที่จะให้ผมก่อนไหม?”

ชายพม่าผู้นั้นยังคงยืนกราน

อโดโนแรม ให้ส่วนที่เขากำลังทำอยู่...หนังสือพระกิตติคุณมัทธิวห้าบทแรกที่เขาแปลอยู่

เคียวนี่ อโดโนแรม ทำงานหนักยิ่งจึ้นกว่าแต่ก่อน เขาแปลพระธรรมมัทธิวสำเร็จแล้ว สองวันต่อมาเขาเริ่มจัดทำทานุกรมพม่า อังกฤษ เคียวนี่เขาพูดภาษาพม่าได้แล้ว เขาอ่านและเขียนภาษาพม่าก็ได้ ชาวพม่าก็กำลังอ่านหนังสือที่เขาจัดพิมพ์ขึ้น

แต่สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่เขาทำไม่ได้ เขาไม่สามารถคิดอย่างชาวพม่า! และเขาจะต้องมีผู้ช่วยชาวพม่าที่จะช่วยเขาในประการนี้ เขาจะต้องมีใครซึ่งจะช่วยไม่ให้เขาเขียนผิดพลาดในหนังสือที่พิมพ์ ชาวพม่าเท่านั้นที่จะทำเช่นนี้ได้

ในจิตตะกอง (ปัจจุบันอยู่ในปากีสถานด้านตะวันออก) อยู่ห่างออกไปทางเหนือฝั่งทะเลจากย่างกุ้งประมาณ 1,000 กิโลเมตร มีศาสนทูตทำการประกาศอยู่ที่นั่นมาหลายปีแล้ว คริสเตียนชาวพม่าที่นั่น

พูดได้ทั้งภาษาพม่าและภาษาอังกฤษ อโดโนแรม ตั้งใจว่า เขาจะต้องไปชักชวนคริสเตียนที่นั่นสักคนหนึ่งมาอย่างกึ่ง มาช่วยเขา

เขาพบเรือซึ่งจะแล่นออกไปจากย่างกุ้ง ไปยังเมืองจิตตะกอง แล้วแล่นกลับมายังเมืองย่างกุ้งอันเป็นสิ่งที่เขาต้องการ

“การเดินทางกินเวลาสามเดือนเท่านั้น” เขาบอกกับแอน ผู้เป็นภรรยา

“ค่ะ” เธอตอบ “แต่ก็เหมือนกับสามปีที่เดียว แต่ฉันก็มีงานทำมากพอที่จะทำให้ฉันอยู่สามปี คุณไปดีกว่า และพาผู้ช่วยงานนี้มาให้ได้นะ”

แอน ยุ่งมาก เธอดูแลบ้านและต้องเรียนภาษาต่อไปอีก เธอจัดเตรียมหนังสือสำหรับจัดพิมพ์มากขึ้นอีกด้วย ราวปลายเดือนมีนาคม เธอก็เริ่มคอยดูตาม ลำน้ำ อีรวดี ว่าจะมีเรืออะไรบ้างแล่นกลับจากทะเล ในที่สุดมีเรือลำหนึ่งกลับมา เรือลำนี้แล่นมาจากเมืองจิตตะกองเมื่อ 12 วันก่อน แต่ไม่มี อโดโนแรม อยู่บนเรือนั้น แอน ไปถามกัปตัน กัปตัน ตอบอย่างเศร้า ๆ ว่า “คุณนาย จี๊ดซัน ครับ ผมไม่อยากจะบอกกับคุณนายเลยว่า เรือที่สามี่คุณโดยสารไปไม่ได้ไปถึงเมืองจิตตะกอง ไม่มีใครได้ยินข่าวคราวเรือลำนั้นเลยนับตั้งแต่เรือนั้นแล่นออกไปจากเมืองย่างกุ้ง!”

บทที่ 7 เขาตัดสินใจ

อีกครั้งหนึ่งที่ อโดโนแรม อยู่บนเรือใบ มุ่งหน้าสู่อ่าวเบงกอล ประเทศอินเดียอยู่ทางด้านซ้าย คนละฟากอ่าวไกลหนึ่งพันห้าร้อยกิโลเมตร แต่เรือนี้ตั้งใจจะแล่นไปยังเมืองจิตตะกองซึ่งอยู่ทางเหนือ แต่บางทีลมก็ไม่พัดไปยังทิศทางที่กัปตันต้องการให้พัด พอเขาออกจากเมืองย่างกุ้งก็พบกับลมซึ่งพัดไปทางทิศตะวันตกสู่ประเทศอินเดีย เขาจึงหันเรือกลับมาทางทิศตะวันออกสู่ประเทศพม่าแล้วแล่นสลับพื้นปลาทิศตะวันออกและทิศตะวันตก กัปตันหวังว่าวิธีนี้จะทำให้เขาค่อย ๆ แล่นสู่เหนือไปยังจิตตะกองได้บ้าง เขาแล่นไปหลายวัน แต่ลมก็ไม่ดีขึ้นมาเลย จากวันเป็นสัปดาห์ จากสัปดาห์เป็นเดือน แต่เขายังถูกลมพัดไปพัดมาอยู่ในอ่าวเบงกอลนั้น ทั้งอาหารและน้ำจืดก็หมดลง และเขาต้องขอจากเรืออื่น ๆ ที่ผ่านมาพบเข้า

ตา อโดโนแรม เจ็บกลับอีก.....บางทีอาจเนื่องจากแสงสะท้อนของดวงอาทิตย์บนผิวน้ำ เขาเป็นหวังว่า แอนจะเป็นอย่างไรบ้าง และเมื่อไรจะได้กลับมาพบกับเธออีก เขาควรจะกลับอย่างกึ่งสักเดือนมาแล้ว! เรือนี้ค่อย ๆ แล่นเข้าสู่ท่าเมืองบันดาร์...อยู่ทางฝั่งตะวันออกของอินเดีย หลังจากออกมาจากประเทศพม่ามากกว่าสี่เดือน!

ในสมัยนั้นไม่มีโทรเลขเช่นในปัจจุบันนี้...ยังไม่มีใครประดิษฐ์เครื่องบินขึ้น เพื่อจะส่งจดหมายได้รวดเร็ว อโดโนแรม หาเรือที่แล่นกลับไปหาแอน ไม่มีเรือแล่นจากเมืองบันดาร์ไปเมืองย่างกุ้ง เขาต้องไปหาเรือที่เมืองมัทราส แต่ไม่มีเรือแล่นจากเมืองบันดาร์ไปเมืองมัทราสมาปีหนึ่งแล้ว...เมื่อลำหนึ่งแล่นออกไปแล้วก็มักจะใช้เวลาเป็นเดือน ๆ กว่าลำใหม่จะออกไป

ที่เมืองย่างกุ้งได้เกิดอหิวาตกโรคระบาดขึ้น เกือบจะทุกบ้านมีคนเสียชีวิตลง มีเสียงโหยจันกันว่าจะอาจจะมีสงครามระหว่างประเทศพม่ากับประเทศอังกฤษ นายและนางฮัฟ ก็เป็นห่วง “เรืออังกฤษทุกลำออกไปจากท่าหมดแล้ว เหลือลำเดียวเท่านั้น คุณนายจืดชั้น ถ้าคุณอยากจะมีชีวิตอยู่ต่อไปอีก ก็ควรจะมาลงเรือไปกับเรา

แอน ไม่อยากจากย่างกุ้ง เมื่อ อโดโนแรม กลับมาแล้วเขาจะไปหาเธอที่ไหน จะทราบได้อย่างไรว่าเธอออกจากเมืองนี้แล้ว?

“แต่เธอ ก็ไม่รู้ว่าเขาจะกลับมาหรือไม่ คุณนายจืดชั้น” ฮัฟ สามิ ภรรยาจืดชั้น

ไม่มีใครทราบที่ อโดโนแรม อยู่แห่งหนตำบลใด เขาไม่ทราบแม้แต่ว่า เขามีชีวิตอยู่หรือไม่! ฮัฟ สามิภรรยา ตั้งใจว่าจะไปเรือลำสุดท้ายนั้น และเขาก็ไม่อยากจะทิ้ง แอนไว้ที่เมืองย่างกุ้ง เป็นการขาดความตั้งใจของแอนอย่างมาก ดังนั้น แอนจึงกล่าวลาครูของเธอและขึ้นเรือแล่นออกไปจากเมืองย่างกุ้ง

แต่เรือบรรทุกของเพียง ช้างบนหนักเกินไป จะเป็นอันตรายมากได้ในทะเลจนกว่าจะจัดแจงของบรรทุกให้เรียบร้อยก่อน กับต้นจิงทิงสมอลงที่ปากน้ำ ขณะที่เขาจัดแจงของบรรทุกเสียใหม่เพื่อให้เรือทรงตัวดีขึ้น การหยุดโดยไม่คาดฝันนี้ให้ออกาสแก่ แอน

“เอากระเป๋าไปลงให้หน่อยซิคะ” เธอพูด “ฉันจะกลับเมืองอย่างกุ่ม!” เธอทราบดีว่าสามีของเธอจะต้องกลับมาที่นั่นถ้าเขายังมีชีวิตอยู่ เธอต้องการอยู่ที่นั่นเพื่อพบเขา เธอกลับไปยังบ้านของเธอ ทักทายกับคนใช้และครู และเตรียมงานของเธออีก โดยไม่ได้บอกเล่าล่วงหน้ามาก่อน อโดโนแรม ก็เดินเข้ามา! เขาได้เดินทางข้ามลำธาร ผ่านป่าไปเป็นระยะทางราว 500 กิโลเมตรในประเทศอินเดีย จากเมืองบันดาร์ไปยังเมืองมัทราส จากเมืองมัทราสเขาขึ้นเรือ เพื่อมาประเทศพม่าเป็นลำแรก แล่นข้ามอ่าวเบงกอล กว้าง 1,500 กิโลเมตร เขาจากไปนานเจ็ดเดือน และไม่เคยถึงเมืองจิตตะกอง! ถ้าแอนยังคงอยู่บนเรือกับฮัพสามีภรรยา อโดโนแรม จะไปหาเธอที่ไหน?

ก่อนที่อโดโนแรมจะออกจากประเทศพม่า เขากลัวว่าถ้าเขาเทศนาพระกิตติคุณโดยไม่มีการขออนุญาตจากพระคุณเจ้าพม่า แนะนำเขาแล้ว เขาจะพูดผิด แต่เดี๋ยวนี้เขาตกลงใจว่า ถึงอย่างไร เขาก็จะประกาศ “ฉันจะไม่คอยอีกต่อไป” เขาพูด “เราจะสร้างศาลาแบบพม่าและจะเทศนาที่นั่น”

ศาลาสร้างเป็นโรงเรียนยาว 27 ฟุต กว้าง 17 ฟุต สร้างจากไม้ไผ่ หลังคามุงแฝก ทุกอย่างเป็นแบบพม่า แต่ผู้ที่ใช้ไม้ใช้พม่า เธอจะเป็นพม่าได้อย่างไร ถ้าพ่อแม่ไม่ได้เป็นพม่า และเกิดในประเทศอเมริกา? แต่เดี๋ยวนี้เขาพูดภาษาพม่าได้แล้ว ชาวพม่าก็เข้าใจคำพูดที่เขาพูด อโดโนแรม นั่งขัดสมาธิอยู่บนพื้นโรงเรียนพูดกับผู้ที่ผ่านไปมาว่า พระเยซูตรัสว่า “บรรดาผู้ลำบากเหน็ดเหนื่อยจงมาหาเรา” มัทธิว 11:28 “เพราะว่าพระเจ้าทรงรักโลก” ยอห์น 3:16 ในห้องที่สองและที่สาม แอน สอนโรงเรียนของเธอผู้ชายเรียนในห้องหนึ่ง ผู้หญิงเรียนอีกห้องหนึ่ง

แต่แรก อโดโนแรม แปลกใจว่า จะมีใครสนใจและหยุดฟังเรื่องศาสนาที่เขาอ่านถึงนี้ไหม? มี มีผู้ฟังอยู่ หญิงที่ไปจ่ายตลาดหยุดฟังบทที่เขาแปลออกมาจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ พ่อค้าที่มั่งคั่งสั่งให้คนใช้หยุดกางกลดให้ในขณะที่เขาหยุดฟัง ต่างก็สนใจในข้อความนั้น เขาไม่เคยได้ยินถึงพระเจ้าผู้ซึ่งทรงรักมนุษยย์มากจนส่งพระบุตรมาตายแทนมนุษยย์ ทุกวันมีหลายคนมาฟัง ทั้ง ๆ ที่จัดชั้น ไม่ทราบว่าคุณเหล่านั้นเข้าใจความหมายของสิ่งที่เขาพูดไปหรือเปล่า

ในสัปดาห์แรกของเดือน พฤษภาคม หม่องนุ มาสนทนากับ อโดโนแรม เขาเป็นที่ทำงานในป่าไม้ของพ่อค้าชุง เขาไม่มีครอบครัว ไม่มีเงินทอง ไม่ได้รับการศึกษา แต่เขาอยากทราบความจริง ไม่ช้าเขาก็กลับใจเป็นคริสเตียน อโดโนแรม ปิติยินดีเป็นอันมาก เขาอยู่ในประเทศพม่ามาหกปีแล้ว และชายผู้นี้เป็นคนแรกที่เชื่อในข้อความที่เขาเทศนา ต่อจากนั้นไม่นานก็มีคนที่สองเชื่อ เขาเป็นคนมีสติปัญญาได้รับการศึกษาอย่างดีแล้ว มีชายคนที่สามมาเชื่อ ครูโรงเรียนที่ใคร ๆ รู้จักดีมักจะหยุดสนทนากับอโด

โนแรม และได้อาถามด้วยคำถามแสดงปัญญา หญิงหลายคนกล่าวว่า นางด้วยจะรับพระเยซูคริสต์เป็นพระผู้ไถ่บาป เดียวนี้ โอโดโนแรม แนใจว่าพระเจ้ากำลังจะนำชาวพม่ามาเชื่อวางใจในพระองค์

มีผู้ไปบอกเจ้าเมืองอย่างกึ่งว่า มีหลายคนมาถือศาสนาซึ่งฝรั่งสอนศาสนาสอนในโรงเรียนของเขา เขาพบครูโรงเรียนที่ใคร ๆ เคารพนับถือ เข้าไปหาฝรั่งสอนศาสนาด้วย “สืบสวนคูชิ” เจ้าเมืองออกคำสั่ง ไม่ช้าก็มีข่าวแพร่ออกไปทั่วเมืองอย่างกึ่งว่า ถ้าใครเปลี่ยนศาสนาจะต้องถูกลงโทษอย่างหนัก และประชาชนกลัวว่าโทษนั้นอาจจะรุนแรงถึงตายก็ได้

ผู้ที่อยากรู้ และผู้ที่คิดว่าเป็นคริสเตียนดีก็หยุดไปหาศาสนาทุกทั้งสอง โอโดโนแรมไม่กล้าบัพติศมาผู้เชื่อคนที่สอง และ คนที่สามอย่างเปิดเผย เขาพากันไปที่ชายเมือง โอโดโนแรม บัพติศมาให้คนเหล่านั้นยังที่เงียบสงัด ในเวลาพระอาทิตย์ตก คาดว่าจะไม่มีใครเห็น

หลังจากนี้ ชายคนหนึ่งออกคำสั่งให้ โอโดโนแรมหยุดกลางถนน “หยุดประกาศเสีย มิฉะนั้นคุณจะต้องเสียใจมาก” ทุกคนในเมืองอย่างกึ่งแปลกใจว่าเกิดอะไรขึ้น เขาจะข่มเหงพวกคริสเตียนหรือ? เขาจะจับไล่พวกศาสนาทุกไปเสียหรือ?

แล้ว โอโดโนแรม ก็ตกลงใจจะทำสิ่งที่กล้าหาญมาก เขาจะไม่ขอร้องเจ้าเมืองอย่างกึ่ง แต่เขาจะไปเฝ้ากษัตริย์ของประเทศพม่า เขาจะขออนุญาตอยู่ในประเทศนั้นและประกาศศาสนา แปลพระคริสตธรรมคัมภีร์เป็นภาษาพม่า ถ้าพระมหากษัตริย์ทรงประทานพระบรมราชานุญาตแล้ว จะไม่มีใครกล้าขัดขวางเขาหรือข่มเหงพวกคริสเตียนได้ ถ้าพระมหากษัตริย์ไม่ทรงประทานพระบรมราชานุญาต โอโดโนแรม จะไม่ให้มีอะไรหนักยิ่งกว่านี้อีก

ดังนั้น โอโดโนแรม จึงจาก แอน ในเมืองอย่างกึ่งไป เขานั่งเรือเล็ก ๆ แล่นไปตามลำน้ำอิรวดี เรื่อนั้นยาว 40 ฟุต กว้างเพียง 6 ฟุตเท่านั้น เขาแล่นเรือฝ่าแสงแดดไปนานกว่าหนึ่งเดือน ในที่สุดเขาและศาสนทูตคนใหม่ซึ่งเดินทางไปด้วยก็ได้มาถึงเมืองอังวะ และตรงไปยังพระราชวัง

เขาหยุดที่ประตูพระราชวังเพื่อรับการตรวจ แล้วก็ได้รับอนุญาตให้เข้าไปยังพระลานได้ ท่านอัครเสนาบดีออกมาต้อนรับและสนทนากับเขา เขาบอกว่า โอโดโนแรม ได้เลือกวันเข้าเฝ้าฯ ไปแล้ว “วันนี้เป็นวันพระราชพิธีพิเศษ”

ด้วยความหวังอันสูงเสียด โอโดโนแรม ขึ้นคำร้องขออนุญาตประกาศศาสนาคริสเตียนในประเทศพม่าให้แก่ท่านอัครเสนาบดี โอโดโนแรม อธิบายว่า เขากับผู้ที่ทำการร่วมกับเขาเป็นครูสอนศาสนา

แล้วคำฎีกาของเขาก็ถูกส่งกลับในทันที ท่านอัครเสนาบดีรีบจัดแจงเสื้อผ้าให้เรียบร้อย...มีผู้ประกาศว่า พระเจ้าแผ่นดินกำลังเสด็จมา ในมือของ โอโดโนแรม มีหนังสือพระคริสตธรรมคัมภีร์เขียน

อย่างดิ่งดงมถึอยู่...ของขวัญถววยแกกษัตรีย์ ท่านอัครเสนาบดีหันไปหา อโดโนแรมพุดว่า “ตามฉัน
มาเถิด ฉันจะแนะนำเธอกับพระมหากษัตรีย์”

บทที่ 8 “มีผู้หนึ่งทรงพระชนม์อยู่”

ขณะที่กษัตริย์หนุ่มทรงดำเนินอย่างสง่างามเข้ามายังท้องพระโรงอันมีเพดานสีทองนั้น ทุกคนถวายคำนับศีรษะจดพื้น นอกจากอโดโนแรม จั๊ดซันและ เจมส์ โคลแมน สองคนนี้คุกเข่าลง สองมือของตนประสานกันด้วยความคารวะและเพ่งดูกษัตริย์

“สองคนนี้เป็นใคร?” พระราชารับสั่งถามพลางใช้พระแสงดาบชี้เขาทั้งสอง

“ข้าแต่กษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ ข้าพระพุทธเจ้าเป็นครู” อโดโนแรม ตอบ

“อะไรนะ! เจ้าพูดภาษาพม่าได้หรือ?” กษัตริย์ทอดพระเนตรดูด้วยความฉงน “มาอยู่ที่นี้ตั้งแต่เมื่อไร? เจ้าเป็นครูสอนศาสนา?”

อโดโนแรม อธิบายว่าเขาเป็นใคร เขาทูลกษัตริย์ว่าเขามาเพื่อเข้าเฝ้ากษัตริย์ กษัตริย์ประทับอยู่เหนือบัลลังก์ ท่านอัครเสนาบดีคลานเข้าไปใกล้ด้วยความเคารพและอ่านฎีกาของ อโดโนแรม อยู่ด้วยเสียงประหม่า

“ครุมาขอเฝ้าพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ ผู้ปกครองพื้นแผ่นดินและทะเล เพื่อขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ได้รับความคุ้มครองจากกษัตริย์ และเพื่อประกาศศาสนาของข้าพระพุทธเจ้าได้ในประเทศนี้และเพื่อว่าประชาชนคนใดพอใจในคำเทศนาของข้าพระพุทธเจ้าและปรารถนาจะฟังและมีชีวิตตามคำสอนนี้จะไม่ต้องได้รับการขัดขวางจากรัฐบาล”

โดยไม่ทรงตรัสสักคำเดียว กษัตริย์ทรงยื่นพระหัตถ์ออก ท่านอัครเสนาบดีทรงถวายฎีกานั้นบนปฏิภาณนั้นเขาวางหนังสือเล่มเล็ก ๆ ที่ อโดโนแรม พิมพ์ลง

“มีพระผู้ทรงพระชนม์อยู่ ผู้ซึ่งดำรงอยู่เป็นนิรันดร์...และนอกจากพระองค์แล้ว ไม่มีพระเจ้าองค์อื่นเลย...” กษัตริย์ทรงทอดพระเนตรเพียงบรรทัดแรกเท่านั้น พระองค์ทรงทิ้งหนังสือนั้นลงบนพื้นหน้าต่าง ๆ กระจายออกจากกัน การเข้าเฝ้าก็สิ้นสุดลง

“ในการพิจารณาฎีกาของท่าน สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่ทรงพระวิจารณ์ หนังสือศักดิ์สิทธิ์ของท่านสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่ทรงใช้ จงเอาไปเสียให้พ้น” นี่เป็นคำของท่านอัครเสนาบดี... คำที่ อโดโนแรม ทราบว่าเป็นความจริง เดียวนี้เขาเห็นท่าทีและอากัปภิกขัยของพระมหากษัตริย์ด้วยตนเองแล้ว

บนเรือที่แล่น กลับมาตามลำน้ำอิวรือคืออย่างเหนื่อยอ่อนท่ามกลางเปลวแดดนั้น อโดโนแรม ได้เผชิญกับข้อเท็จจริงแล้ว พระมหากษัตริย์ทรงปฏิเสธที่จะประทานพระบรมราชานุญาตให้ประกาศพระศาสนาในประเทศพม่า ใครในประเทศนี้ที่เป็นคริสเตียน ก็หวังได้ว่าจะต้องถูกจับขังคุก...หรือถูกฆ่า

คริสเตียนที่สตัยชื่อทั้งสามในเมืองย่างกุ้งรู้สึกพิสวง เมื่ออโดโนแรม บอกความตั้งใจของเขา

“ผมจะทำงานนี้” เขาอธิบาย “ผมจะไปอยู่เมืองจัตตะกองที่ผมจะสอนเป็นภาษาพม่าได้ และ กษัตริย์ก็ขัดขวางผมไม่ได้ อังกฤษเป็นผู้ปกครองเมืองนั้น “คนที่เป็นคริสเตียนก็ไม่ต้องกลัวว่าจะถูกข่มเหง!”

แล้วโอโดโนแรม ก็กลับเป็นฝ่ายจน

“ผมจะไปด้วย” หม่องนู ชายพม่าคนแรกที่ โอโดโนแรม เห็นว่าเขากลับเป็นคริสเตียนพูดขึ้น

“ผมมีภรรยาที่ลูกอยู่ที่นี่ จึงไปกับท่านไม่ได้” อีกคนหนึ่งพูด “แต่ผมอยู่ในเมืองย่างกุ้งนี้ผมจะ สัตย์ซื้อต่อพระเจ้าผู้เที่ยงแท้ แม้ว่าท่านจะทิ้งผมไป”

“อย่าทิ้งพวกเราไปเลย” ทั้งหมดอ้อนวอน “เดี๋ยวนี้เป็นเวลาที่ท่านจะสอนเรา คนกำลังสนใจใน พระกิตติคุณอยู่ มหาเรากันทุกวัน เราเองก็ไม่รู้มากพอที่จะสอนความจริงใหญ่ยิ่งนี้ให้แก่คนเหล่านั้น ได้”

“แต่ถ้าผมอยู่ คุณก็รู้ว่าพวกคุณจะต้องถูกข่มเหงหนัก” โอโดโนแรม เตือน

“ครับ แต่อยู่จนกว่ามีคนเชื่อสักหมื่นเล็ก ๆ ราว 10 คน ให้เรามีครูพม่าสอนเสียก่อน เมื่อถึงเวลานั้นแล้ว ท่านยังรู้สึกที่ท่านต้องไปละก็จงไปเถิด ถ้าพวกเรามีสักสิบคนแล้ว ศาสนาก็จะขยายตัวไปเอง ไม่มีใครที่จะหยุดยั้งไว้ได้ แม้ว่าจะมีการข่มเหงก็จะทำลายศาสนาลงไม่ได้”

โอโดโนแรม กับ แอน ตัดสินใจอยู่ในเมืองย่างกุ้งต่อไป เขาจำคำอธิษฐานที่เขาเคยได้อธิษฐาน เมื่อนานมาแล้วได้ว่า “พระเจ้าทรงรับว่า เราจะอยู่และตายกับชาวพม่า แม้เต่งานของเราก็จะเตรียมทางไว้ให้ผู้อื่น!”

คริสตจักรเล็ก ๆ เจริญขึ้น จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น แม้ว่ากษัตริย์จะไม่ทรงพอพระทัย ก็ยังมีคน มากมายมาเป็นคริสเตียน ครูแห่งโรงเรียนที่มีชื่อเสียงที่ลี้ภัยอยู่ชานาน เดียวนี้กลับประกาศว่าเป็นคริสเตียนแล้ว ผู้หญิงหลายคนเชื่อวางใจ ในฤดูร้อนของปี ค.ศ. 1820 มีคริสเตียนในเมืองย่างกุ้ง 10 คน

แต่แอน จั๊ดซัน สัมปวยลง โอโดโนแรม ทราบดีว่า เธอจะไม่มีวันหาย นอกจากจะหนีอากาศร้อน อบอ้าวนี้ไปชั่วระยะหนึ่ง ขณะที่ โอโดโนแรม ไปส่งเธอยังเรืออังกฤษเผ้าคอยคุณจนเรือแล่นลับไปนั้น เขา ทราบดีว่า เขาจะไม่เห็นเธออีกนาน แต่เขาก็สำนึกดีว่า เขาไปกับเธอไม่ได้ เขามีงานจะต้องทำมาก เขา บันทึกลงไว้ในสมุดบันทึกประจำตัวของเขาว่า

“ชีวิตนี้สั้นนัก มีชาวพม่านับเป็นจำนวนล้านที่ไม่เคยได้ยินถึงการรอดพ้นบาปโดยทางพระเยซู คริสต์เจ้า ฉันเกือบจะเป็นผู้เดียวในโลกที่ได้เรียนภาษาพม่าดี พอที่จะอธิบายข่าวการรอดพ้นบาปให้เขา ฟัง”

ไม่นานนักหลังจาก แอน ออกจากเมืองย่างกุ้ง ศาสนทูตอีก 2 ท่านก็มาถึง หมอไฟร์ชกับภรรยา ห้าเดือนต่อมา ภรรยาของหมอ ไฟร์ช ได้ถึงแก่กรรมลง เขาฝังศพของเธอไว้ข้าง ๆ ศพหนูน้อย โรเจอร์

จัดชั้น หมอไพรซ์ เป็นศัลยแพทย์ที่ชำนาญมาก ในไม่ช้าชื่อของเขาก็รู้จักกันทั่วเมืองอย่างกึ่ง เขาชำนาญในการผ่าตัดต่อเป็นพิเศษ คนตาบอดหลายคนกลับเห็นได้ หลังจากได้รับการผ่าตัดแล้ว คุณเป็นการอัศจรรย์เหลือเกินสำหรับผู้ที่ไม่เคยได้ยินถึงความสามารถในทางแพทย์อย่างนี้

กษัตริย์พม่าซึ่งอยู่ถึงเมืองอังวะ ไกลออกไป ก็ได้ยินเรื่องประหลาดที่แพทย์ฝรั่งทำอยู่ พระองค์จึงรับสั่งให้หาหมอไพรซ์ มายังเมืองอังวะทันที หมอไพรซ์ รู้จักภาษาพมาน้อยเท่านั้น อโดโนแรม จึงไปด้วย ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1822 เขาทั้งสองก็ละคริสตจักรเล็ก ๆ ซึ่งมีสมาชิก 18 คน ไว้ในเมืองอย่างกึ่ง เดินทางไปตามลำน้ำอิรวดี

กษัตริย์ทรงสนพระทัยในฝีมือของหมอไพรซ์ มาก วันแล้ววันเล่า พระองค์ทรงตรัสถามหลายประการ พระองค์ทรงสงสัยว่า หมอไพรซ์ จะยึดพระชนมายุของพระองค์ออกไปได้ไหมเพื่อพระองค์จะได้อยู่ไปได้นาน สุดท้ายพระองค์หันพระพักตร์มาทางชายที่สวมเสื้อดำซึ่งกำลังแปลให้หมอไพรซ์อยู่

“เจ้าเป็นหมอด้วยรึ?” พระองค์รับสั่งถาม

“ข้าพระพุทธเจ้าไม่ใช่หมอ ข้าพระพุทธเจ้าเป็นครูสอนศาสนา ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด” อโดโนแรมทูล

“ศาสนารึ? มีใครเชื่อและรับศาสนาของเจ้าบ้าง?”

“ไม่มีใครที่นั่นทำเช่นนั้นพระเจ้าข้า” อโดโนแรมตอบ

“คนในเมืองอย่างกึ่งทำเช่นนั้นไหม?” กษัตริย์ดำรัสถาม

“มีพระเจ้าข้า” เป็นคำตอบ “มีน้อยคน”

“เป็นฝรั่งรึ” กษัตริย์ดำรัสถาม

อโดโนแรม ตอบทั้ง ๆ ที่กลัวว่า จะทำให้กษัตริย์ทรงพระพิโรธสมาชิกทุก ๆ คนในคริสตจักรเมืองอย่างกึ่ง

“มีฝรั่งบ้าง” เขาทูลกษัตริย์ คิดถึงพวกศาสนทูตเอง “และชาวพม่าบ้างพระเจ้าข้า”

กษัตริย์นิ่ง อโดโนแรม อธิษฐานในใจด้วยความกลัว ไม่มีอะไรเกิดขึ้น กษัตริย์ทรงดำรัสถามสองสามคำถึงเรื่องเรขาคณิตและดาราศาสตร์ การเข้าเฝ้าก็สิ้นสุดลง

สองสามวันต่อมา กษัตริย์ทรงเชิญหมอไพรซ์ ให้อยู่ในเมืองอังวะ รับตำแหน่งเป็นข้าราชการ หมอไพรซ์ตกลงรับ แล้วสิ่งที่ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น กษัตริย์ทรงเชิญอโดโนแรม ให้อยู่ด้วย! พระองค์ทรงพระราชทานบรมราชานุญาตให้ชื่อที่ดินได้ เพื่อจะได้สร้างบ้านอยู่ในที่เหมาะสม...และสอนศาสนา!

คุณเป็นไปไม่ได้! อโดโนแรม เกือบจะไม่เชื่อ กษัตริย์ก็ยังทรงเชิญให้เขาอยู่ในเมืองหลวง และสอนประชาชนถึงเรื่องพระเจ้าผู้เที่ยงแท้แต่องค์เดียว! ขณะที่เขาเล่นเรือกลับไปตามลำน้ำอิรวดีอีกครั้ง

หนึ่ง เขามีความคิดอยู่แต่อย่างเดียวนั้น เขาจะพบ แอน เมื่อเธอกลับจากพักผ่อนในที่ ๆ มีอากาศเย็นกว่าแล้วจะย้ายไปเมืองอังวะทันที

แต่แทนที่จะพบ แอนที่เมืองย่างกุ้ง เขาได้รับจดหมายฉบับหนึ่งจากเธอ เธอได้จากประเทศอังกฤษไปยังประเทศอเมริกา อีกสิบเดือนกว่าจะกลับ! โดโนแรมรู้สึกผิดหวัง และเขาก็ยังมีงานอยู่มากที่จะทำในระหว่างคอยเธออยู่ก่อนแอนกลับ เขาก็แปลพระคริสตธรรมใหม่ทั้งเล่ม เป็นภาษาพม่าสำเร็จ และ แปลพระคริสตธรรมเดิมไปได้มาก

หลังจากแอน กลับมาได้แปดวัน จี๊ดซัน สามิภรรยาที่ออกเรือเล่นไปตามลำน้ำ มุ่งหน้าไปยังเมืองอังวะ เขารับคำเชิญ ซึ่งกษัตริย์ทรงประทานให้ด้วยพระทัย กรุณา เรือแล่นไปช้า ๆ แต่ แอนกับโดโนแรมก็มีเรื่องสนทนากันมาก เขาจากกันมาสองปีแล้ว บางครั้งเขาจะเดินไปด้วยกันตามริมฝั่งแม่น้ำ พอแดดร้อนมาก หรือเดินเมื่อยแล้ว ก็จะกลับมาขึ้นเรือ เขาชื่นชมการเดินทางครั้งนี้มาก

ก่อนที่เขาจะมาถึงท่าเมืองอังวะ เขาพบหมอ ไพรัช นั่งเรือเล็ก ๆ ล่องมาตามแม่น้ำ แทนที่จะมาต้อนรับให้ไปทำงานด้วยกัน หมอไพรัช กลับกำลังจะออกจากเมืองหลวง เขาเล่าว่า ตั้งแต่โดโนแรมออกจากเมืองอังวะไปแล้ว ได้มีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ กษัตริย์ทรงปลดเสนาบดีที่ปรึกษาทั้งหมดออก ทั้งขุนนางด้วย ทุกคนพ้นตำแหน่งไปแล้ว ตั้งแต่อัศวินเสนาบดีลงมาจนถึงสมุหบัญชีที่ไม่สำคัญเลย และได้ทรงจัดตั้งคณะใหม่แทน คนเหล่านี้ไม่ชอบชนผิวขาว ไม่ว่าจะเป็นครุหรือผู้ประกาศศาสนาหรือ หมอก็ตาม

แต่โดโนแรม ไม่กลับไปยังเมืองย่างกุ้ง เขาตกลงใจจะทำเป็นว่าไม่ได้ทราบข่าวนี้เลย กษัตริย์ทรงเชิญเขาไปเมืองอังวะ เขาก็จะไปยังเมืองอังวะ เขาจะไปสร้างบ้านอยู่และหาที่สอน เขาจะสอนศาสนาทุกวันอาทิตย์ในบ้านของหมอ ไพรัช และเขาก็ได้ทำดังนี้ แอนเชิญสาวพม่ามาหัดอ่านและเขียนที่โรงเรียนของเธอ คนเหล่านี้ก็ค่อย ๆ สนใจในพระกิตติคุณทีละน้อย ๆ จนดูเหมือนว่าในไม่ช้าที่นี่จะมีคริสเตียนขึ้นสักหมู่หนึ่ง

แล้วโครงการของ โดโนแรม ก็ล้มเหลวอย่างฉับพลันและไม่มีใครคาดถึง วันหนึ่งเป็นวันอาทิตย์เช้า พอการอธิษฐานในตอนเช้าสิ้นสุดลง มีผู้นำข่าวมาว่า สงครามระหว่างอังกฤษกับพม่าเกิดขึ้นแล้ว ชาวพม่าถือว่า ชาวตะวันตกทุกคนเป็นศัตรู แม้ว่าชาวตะวันตกผู้นั้นจะเป็นมิตรกับพม่าก็ตาม ไม่กี่คืนต่อมา ขณะที่ แอนและโดโนแรมนั่งรับประทานอาหารค่ำอยู่ มีเจ้าหน้าที่ตำรวจผลัดประตูบ้านเปิดเข้ามา

“คุณจี๊ดซัน” เขาตะคอก “มีคำสั่งให้คุณเข้าเฝ้า” ทุกคนทราบดีว่า คำพูดประโยคนั้นหมายความว่า “คุณจะต้องถูกจับ”

บทที่ 9 จับฝรั่งเข้าคุก

เจ้าหน้าที่ตำรวจกับคนของเขาเข้ามาเต็มห้อง ชายคนหนึ่งที่อยู่ท่ามกลางคนเหล่านี้ อโดโนแรม จำได้ว่าเป็นเพชรฆาต!

ชายผู้นี้รวบรวมเงิน อโดโนแรม ไว้แล้วเขาก็ล้มลงไปบนพื้น แอน กรากเข้ามาจับแขนเพชรฆาตผู้นั้นไว้ตะโกนว่า

“หยุดนะ! ฉันจะให้เงินแก ถ้าแกปล่อยเขาไว้!”

แต่เพชรฆาตผู้นั้นแข็งแรง เขาผลักแอนออกไป และพูดกับชายอีกคนหนึ่งว่า

“จับเอามันไป มันเป็นฝรั่งด้วย”

“จะเผาบ้านก็ได้ถ้าแกต้องการ” อโดโนแรม ขอร้อง “ฆ่ามันเสียถ้าแกอยากจะฆ่า แต่ขออย่าแตะต้องภรรยาของฉัน

เพชรฆาตผู้นั้นใช้เชือกเหนียวมัด อโดโนแรม ค้างคางจระเข้เขาแทบหายใจไม่ออก แอนส่งเงินให้แต่ละคนเหล่านั้นไม่มีเมตตาจิต เขาผลัก อโดโนแรม ออกไปนอกประตู และพาไปยังคุก “เล็ทมา ยูน” ซึ่งเป็นคุกที่ขังนักโทษทั้งหมดในเมืองอังวะผู้ซึ่งต้องถูกตัดสินประหารชีวิต

สถานที่นี้สกปรก กล่าวกันว่าไม่เคยได้ล้างหรือกวาดเลย ตั้งแต่สร้างคุกนี้มา กลิ่นก็เหม็นอย่างร้ายกาจ ไม่มีหน้าต่าง ผู้คุมปิดประตูคุกแน่นหนา อุณหภูมิห้องสูงถึง 100 องศาฟาเรนไฮต์เกือบทุกวัน มีชายและหญิงมากกว่า 100 คนอัดกันแน่นอยู่ในห้องนี้ บางคนมือและเท้าถูกจำข้อไว้ คนอื่น ๆ ถูกโซ่เหล็กบาดลึกลงไปบนแขนและขา

ปลอกเหล็กหุ้มข้อมือ อโดโนแรม ไว้แน่น รอยแผลที่เกิดจากปลอกเหล็กนี้ลึกมากจนกระทั่งจะติดตัวเขาไปจนตาย มีห่วงเหล็กรัดข้อเท้าทั้งสองข้างไว้ และมีโซ่ล่าม โซ่นี้สั้นมากจนเวลาเดินก็ก้าวขา ออกไปได้สักสามสามนิ้วเท่านั้น

เวลานอน อโดโนแรม กับนักโทษอื่น ๆ ต้องนอนบนพื้นสกปรกเหม็น ๆ ผู้คุมจะเอาเสาไม้ไฟสอดไปที่โซ่ล่ามเท้า แล้วยกขึ้นจนศีรษะและบ่าของ อโดโนแรม ถึงพื้น ตลอดคืน อโดโนแรม เป็นห่วงว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับแอน เธอจะถูกตีหรือเปล่า? หรือถูกจำคุกไว้? หรือถูกฆ่า?

พอพวกตำรวจและเพชรฆาตจับ อโดโนแรม ไปใส่คุก แอนรีบเข้าไปในสวนพร้อมกับของมีค่าขิงของอโดโนแรม ต้นฉบับแปลพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขาใช้เวลาแปลถึงสิบปี และมีอยู่เพียงฉบับเดียวเท่านั้นในโลก แม้ว่าเธอจะต้องถูกจับใส่คุกเพราะช้อนสิ่งนี้ก็ตาม ต้นฉบับนี้จะต้องไม่หาย!

แต่แอนไม่ต้องถูกจำคุก เธอถูกกักไว้ในบ้านของเธอเอง มีคนเฝ้าไว้ตลอดวันตลอดคืน เมื่อมีพนักงานมาขนเอาข้าวของ ๆ เธอไป เธอก็ได้อ่านนวนิยายหนังสือของอโดโนแรม เครื่องหูกยาของเธอ และโต๊ะทำงานของเธอไว้

หลังจากอโดโนแรม ถูกจำคุกสักสองสามวัน พ่อค้าหนุ่มชาวอังกฤษคลานเข้ามาหาเขากระซิบว่า “ภรรยาของคุณอยู่ที่นั่นนะ”

ด้วยใบหน้าอันยิ้มแย้ม และถ้อยคำที่สุภาพอ่อนหวาน แอน ขออนุญาตเดินเข้าไปในคุก อโดโนแรมไม่สามารถโกนหนวดเคราออกตั้งแต่เข้ามาในคุกแล้ว ไม่ได้ล้างหน้าอาบน้ำ เสื้อผ้าก็สกปรกขมุกขมอม เมื่อแอนเห็น อโดโนแรม เธอต้องเอามือปิดหน้าสะอึกสะอื้น

แอน เริ่มเขียนจดหมายและไปหาบุคคลที่มีตำแหน่งหน้าที่ในราชการ เธอเขียนจดหมายไปถึงหรือไปเยี่ยมเขียนผู้ที่มีอิทธิพลทุก ๆ คนที่รู้จักในเมืองอังวะ ขอร้องให้เขาช่วยเธอ ทุกวันเธอไปหาผู้ว่าราชการ อ่อนวอนเขาให้ช่วยชีวิตของสามีของเธอ ผู้ว่าราชการได้ฟังก็เมตตาเธอ แต่เขาไม่มีอำนาจปล่อยนักโทษได้ สิ่งเดียวที่เขาทำได้ก็คือ เขาสัญญาว่าจะยึดเวลาประหาร อโดโนแรม ออกไปอีก

สัญญานี้ไม่ได้ปลอดภัย อโดโนแรมมากเท่าไรเลย เวลาคลานเข่าและหอมไฟรัช ซึ่งอยู่ด้วยกันจะได้ยินผู้คุมลับมิดดาบ เพื่อเตรียมประหารนักโทษในวันรุ่งขึ้น และ ใครจะบอกได้ว่าถึงกำหนดประหารตนเมื่อไร? เขาได้ยื่นข่าวจョวจันกันว่า จะมีคนจุดไฟเผานักโทษที่ถูกล่ามไว้ในคุกนี้เพื่อจะได้เผาเสียพร้อมกันทีเดียวหมด หน้าห้องยังมีสิ่งใดหนุ่มถูกขังกรงคำรามอยู่ จะใช้นักโทษเหล่านี้ดับความหิวของสัตว์ตัวนี้หรือ?

อโดโนแรม หัวใจของมีค่ามากยิ่งขึ้นของเขาคือ ต้นฉบับแปลพระคริสตธรรมคัมภีร์ของเขา เขาทราบ ว่า แอนเอาไปฝังไว้ แต่หนอนหรือความชื้นอาจทำให้เสียหายไปได้ งานที่ทำมาเป็นเวลานับสิบปีจะสูญสลายไปกลายเป็นดินในสวนไปเสียหรือ?

ผู้คุมอนุญาตให้แอน นำอาหารมาให้สามีได้ และวันหนึ่งเธอได้เอาหมอนมาให้เขาใบหนึ่ง เมื่อเธอยืมให้ผู้คุม เขาได้อนุญาตให้เธอถือผ่านประตูมา อโดโนแรม ยินดีที่ได้หมอนมา แต่หมอนใบนี้แน่นและแข็งมาก! อโดโนแรม รู้สึกได้ดี จึงถามว่า “แอน เธอหาหมอนนุ่มกว่านี้ไม่ได้หรือ...”

แต่แอนสั่นศีรษะ และจากแววตาของเธอ อโดโนแรม ได้เห็นความลับ – ความซุกซน และขบขันและ... “ที่เธอพูดหมายความว่าอย่างไรนะ?” อโดโนแรม ร้อง! นั่นคือ แอนได้ขุดพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาษาพม่าอันมีค่ามากขึ้นมา ทำเป็นหมอนเก่า ๆ หนัก ๆ และเดี๋ยวนี้ อโดโนแรมนอนศีรษะหนุนงานนับสิบปีของเขาทุกคืน! ไม่มีใครขโมยของเขาด้วย มันแน่นและแข็งไม่ทำให้คนหนุนได้รับความสบายเลย แต่มันนำความสุขมาสู่จิตใจของอโดโนแรม ตลอดหกเดือนแห่งความทรมาณอันแสนยาวนานที่เขาได้รับในที่คุมขังนี้

ในเดือนมกราคม แอน ต้องหยุดไปเยี่ยมที่คุกนั้นทันที อโดโนแรม ทราบว่านั่นเป็นเพราะเธอคลอดบุตรคนที่สาม ต่อมาในเดือนเดียวกันนี้ ผู้คุมเห็นคนหนึ่งเดินมาที่ประตู – สตรีสวยผู้หนึ่งแต่งกายแบบพม่า ผมเกล้าไปไว้ข้างหลัง แล้วประดับด้วยดอกไม้ขาว สวมเสื้อกั๊กสีส้ม และ ชินไหมสีแดง เธอดูงามมาก แน่นอนนั่นเป็น แอนในวงแขนของเธอมิหนูน้อย มาเรีย อุ่มอยู่

เวลาผ่านไปอย่างเชื่องช้า อโดโนแรม จับใจ แอนอ่อนวอนผู้ว่าราชการขออนุญาตปลูกบ้าน เล็ก ๆ ไว้ในสถานที่ของรัฐบาลใกล้ ๆ คุก ผู้ว่าราชการชอบ แอนจึงอนุญาตให้ที่นี้เอง อโดโนแรม ได้ใช้เวลาอยู่กับเธอวันละหลายชั่วโมง เธอสามารถจัดเตรียมอาหารและดูแลเขาได้โดยไม่ต้องลำบากเท่าใดนัก

เช้าวันหนึ่งขณะที่ แอน เตรียมอาหารเช้าให้ อโดโนแรม มีผู้นำข่าวมาว่า ผู้ว่าราชการต้องการพบแอนทันที พอร่างของเธอกลับไปเท่านั้น ผู้คุมนักโทษก็กรุเข้ามาในบ้านหลังน้อยนั้น เขาทุบสิ่งทุกอย่างในบ้านแตกกระจายไป เขากระซอกเสื้อออกจากตัว อโดโนแรม แล้วลากเขาไปข้างนอก ที่นั่นมีนักโทษผิวขาวอื่น ๆ รวมกันอยู่ ต่างก็ถูกมัดไว้เป็นคู่ ๆ อโดโนแรม ถูกมัดคู่กับร้อยเอก ลาร์ด ผู้คุมกระโดดขึ้นม้าและตะโกนสั่ง “เดิน”

อโดโนแรม เกือบจะไม่มีเสื้อผ้าปกปิดกาย แท้ก็ไม่ได้สวมรองเท้า เขาเป็นไขเพลีย ทั้งแดดก็ร้อน เขาร้องถามร้อยเอก ลาร์ดว่า “นี่จะไปไหนกัน?” แต่ไม่มีผู้ใดทราบ บางทีจะเป็นสถานที่เงียบ ๆ สักแห่งหนึ่งที่เขาจะถูกนำไปประหารก็เป็นได้ แต่แอน เล่าเธอจะเป็นอย่างไรบ้าง อโดโนแรม เกรงว่า เธอจะตามหาว่าเขาหายไปทางไหน “เธอจะต้องไม่ทำเช่นนั้นนะ” เขาคิด เดียวนี้ ไม่มีทางใดที่เธอจะช่วยสามีของเธอได้

ต้นฉบับของเขาเล่า! เวลานี้เขาซ่อนไว้ดีแล้ว ผู้คุมจะฉีกพระคริสตธรรมอันมีค่าของเขา ทิ้งเกลื่อนสนามคุกหรือเปล่าหนอ?

บทที่ 10 การทรมาณอันแสนนาน

เชือกที่มัดบาดลึกกลงไปในแขนนักโทษ เสื้อผ้าก็สกปรกจะมูกจะมอม หมวกก็ถูกริบเอาไปเสียแล้ว แดดส่องร้อนอย่างสาหัสเนื่องจากอยู่ในคุกมาเป็นเวลานาน ไม่ได้ถูกแดดเลย ต่างคนต่างไม่มีรองเท้าสวม คนเหล่านี้ถูกโซ่ล่ามไว้ในคุกจนเดินไม่ได้ เดี่ยวนี้ถูกบังคับให้เดินฝ่าพื้นถนนทรายอันร้อนระอุ เขาเดินไปตามพื้นทรายอันร้อนระอุได้ประมาณหนึ่งกิโลเมตร เท้าของอโดโนแรม ก็พองเลือดไหลออก ทั้งยังต้องทรมาณเพราะเป็นไข้ อีก เขาไม่ได้รับอนุญาตให้พัก แต่ต้องลากกันไปในขณะที่ผู้คุมขี้นิ้วตัวเดียวตามหลังมา

เมื่อไปได้สัก 5-6 กิโลเมตร อโดโนแรม รู้สึกว่า เขาเดินต่อไปไม่ไหว เขาเปลี้ยมากจนเกือบทรงตัวไม่อยู่ เขาเข้าไปยังแท่งที่เป็นแผลมีเลือดไหล ขอร้องให้ผู้คุมเมตตาบ้าง แต่ผู้คุมไม่รู้จักรู้ว่าความเมตตาคืออะไร คงบังคับให้เดินต่อไป อโดโนแรมต้องพิน้ำผู้ที่ถูกมัดติดอยู่ด้วย เพื่อผ่อนน้ำหนักตัวจากเท้าพองร้อนทั้งสองเสียบ้าง

แต่ผู้ช่วยของอโดโนแรม ก็อยู่ไม่นานเช่นกัน แม้ว่าเขาจะเคยเป็นทหารที่แข็งแรง เขาด้วยเคยถูกจำคุกเป็นเดือน ๆ ในไม่ช้าร้อยเอก ลาร์ด ก็ทราบว่ เดี่ยวนี้เขาไม่ได้แข็งแรงเท่าที่คิดเสียแล้ว เขาอ่อนแอมากเกินกว่าจะช่วยใคร ๆ ได้ ดังนั้น อโดโนแรม จึงต้องพุงกายไปตามลำพังเท่าที่จะทำได้

พอดีกับที่เขาารู้สึกว่าจะก้าวขาต่อไปไม่ได้แม้แต่เพียงก้าวเดียว คนใช้หนุ่มของพ่อค้าชาวอังกฤษก็เข้ามาช่วย เขาเป็นคนมาจากเบงกอล เป็นคนแข็งแรงและใจดี เขาแก้ผ้าโพกศีรษะออกจิกเป็นสองชิ้น และขณะที่เดินไป อโดโนแรม ก็ใช้ผ้าชิ้นหนึ่งพันเท้าขวาที่โลหิตไหล อีกชิ้นหนึ่งพันเท้าซ้าย การทำดังนี้ไม่ได้ช่วยให้หายปวด แต่ช่วยไม่ให้ทรายเข้าไปบาดแผล ต่อจากนั้น อโดโนแรมก็ได้พิน้ำคนใช้ผู้ใจดีนี้เดินกระโผลกกระเผลกไป

เย็นวันนั้น บรรดานักโทษก็ถูกต้อนให้เข้าไปอยู่ในบ้านไม้ไผ่เก่า ๆ ประตูถูกปิดกลับ อาหารเล่า? แน่นอน ผู้คุมจะไม่จ่ายอาหารให้! แต่ผู้คุมผู้นี้มีภรรยา เธอมีเมตตาจิตกว่าชายผู้สามี เอนำน้ำตาลและผลไม้มาให้ ช่วยขบความเจ็บปวดและความทรมาณให้บรรเทาลงได้บ้าง บ่ายวันรุ่งขึ้น เขาก็มาถึงคุกอีกแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ในเมือง อองบิเนล

เกือบจะทันทีที่เขามาถึง อโดโนแรมได้ยินเสียงเรียกเขา ไม่จำเป็นจะต้องบอกว่าเป็นใคร! แอนก็มาถึง เธอมาเรือครึ่งทางและขึ้นเกวียนต่อ เอนำหนูมาเรียอายุ 2 ขวบ และเด็กหญิงลูกบุญธรรมสองคนมาด้วย คนใช้ชาวเบงกอลมาช่วยเขาด้วย เสียงไพเราะ และยิ้มที่แสดงความเป็นมิตรของเธอช่วยให้คนทั้งหลายเป็นมิตรกับเธอไม่ว่าเธอจะไปยังที่ใด แม้แต่ผู้คุมก็เต็มใจให้เธออาศัยอยู่ในห้อง ๆ หนึ่งภายในบ้านของเขา

มีเด็กหญิงพม่าคนหนึ่งเป็นไข้ทรพิษ แอน เองก็ติดเชื้อไปด้วย เธอจึงกลับไปเมืองอังวะเพื่อไปเอายาแล้วกลับมาเมืององบิณเลอีกครั้งหนึ่ง เธอป่วยมากจนเคลื่อนไหวไม่ได้ราวสองเดือน คนไข้ต้องทำแทนทั้งหมด

อโดโนแรม อยู่ในคุกด้วยความหวังไข เขาคิดถึงแอนและหนูน้อยมาเรีย แต่เขาช่วยอะไรไม่ได้ เขาคิดถึงงานที่เขาควรจะทำ ตลอดหกเดือน เขาสงสัยว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับพระคริสตธรรมคัมภีร์ ฉบับแปลเป็นภาษาพม่าอันมีค่ายิ่งนั้นบ้าง

ครั้นแล้วก็มีแสงแห่งความหวังอันเลื่อนกลาง มาสู่พวกนักโทษ เขาได้ทราบข่าวว่า ชายผู้ที่บังคับให้เขาเดินจากเมืองอังวะมายังคุกนั้นถูกตัดสินประหารชีวิตเนื่องจากเป็นกบฏ นี่หมายความว่า เขาจะได้เป็นอิสระหรือ?

หกเดือนหลังจากที่เขาได้มาถึงคุกนี้ มีผู้นำข่าวไปยังประตูบ้านแอน ในมือของผู้ส่งข่าวนั้นมีจดหมายจากผู้ว่าราชการ เขียนว่า อโดโนแรม เป็นอิสระคนอีกครั้งหนึ่ง เขาทั้งสองได้กลับมาังเมืองอังวะซึ่ง อโดโนแรม จะต้องไปรายงานตัวยังศาล ในขณะที่แอนเดินทางกลับบ้าน นี่เป็นครั้งแรกในเกือบสองปีที่เขาไม่ต้องกลัวอะไรเลย

แต่ในวันรุ่งขึ้น อโดโนแรม ไม่ได้กลับบ้าน และเมื่อแอนไปพบเขา เธอก็เห็นว่าเขากลับไปอยู่ในคุกอีก ผู้คุมบอกเธอว่า เธอเข้าใจผิด รัฐบาลต้องการให้ อโดโนแรม ทำหน้าที่ล่ามในระหว่างที่รัฐบาลพม่ากับรัฐบาลอังกฤษพิจารณาปัญหาสันติภาพ เมื่อหน้าที่นี้เสร็จสิ้นลง อโดโนแรม ต้องไปอยู่ในคุกต่อไปตามเดิม

อโดโนแรม ได้รับอนุญาตสักสองสามนาทีให้กลับไปเอาเสื้อผ้ามาจากบ้าน แล้วเขาก็ถูกนำตัวไปยังสถานที่ ๆ เปิดการเจรจาเรื่องสันติภาพขึ้น ที่นั่นการพิจารณาคำเนินไปอย่างเชื่องช้า ชั่วโมงแล้วชั่วโมงเล่าที่เขานำเอาหัวข้อขึ้นมาพิจารณา ดูเหมือนว่าจะไม่มีสิ้นสุดลงเสียเลย อโดโนแรมเพื่อยมากจนเกือบจะพูดไปโดยไม่รู้ตัว ในที่สุดเจ้าพนักงานตกลงว่าจะไม่ใช่เขาอีกต่อไป

“เราจะไม่ใช่เขาต่อไปอีก” เขากล่าวขึ้น “เอาเขากลับไปเมืองอังวะ”

ที่เมืองอังวะ เขาต้องถูกจำคุกไว้อีก ครั้งนี้เขาถูกจำไว้ในตึกโดดเดี่ยวในที่เงียบ ๆ ตามลำพัง ที่นั่นเอง คริสเตียนผู้หนึ่งจากเมืองย่างกุ้ง หอมองอิงมาพบเขาในตอนดึก

“แอน เป็นอย่างไรบ้างล่ะ?” อโดโนแรม ถาม

“เธออยากพบคุณครับ”

“เธอเป็นอย่างไร?”

“เธอขอให้คุณพูดกับผู้ว่าราชการอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ท่านปล่อยตัวคุณ”

“เธอเป็นอย่างไรบ้าง?”

“เธอใคร่จะพบคุณครับ เหตุนี้คุณก็จะทราบได้ว่า เธอเป็นอย่างไร เหมือนแต่ก่อนแหละครับ”

เมื่อหม่อง อิง กลับไปแล้ว อโดโนแรม รู้สึกว่า คงมีอะไรเกิดขึ้นกับแอนเสียแล้ว เพราะชายคน นี้ไม่ได้บอกอะไรเขาเลย อโดโนแรม คิดกังวลถึงและอธิษฐาน แต่เขาไม่สามารถช่วย แอน ผู้ซึ่งช่วยเขามามากมายแล้วได้ แม้แต่เพียงอย่างเดียว

ผู้ว่าราชการการกลับเป็นคนช่วยเหลือเขา ทำให้เขาประหลาดใจมาก วันรุ่งขึ้นผู้ว่าราชการการออก คำสั่งปล่อยตัวเขา แต่เจ้าครู อโดโนแรม พยายามรีบเดินไปตามถนนด้วยขาอันอ่อนเปลี้ยและสั่นเทา นี่ เป็นครั้งแรกใน 21 เดือนที่เขากลับบ้านในลักษณะของอิสรชน

พอเขาอย่างเท้าเข้าไปในบ้าน เขาพบ แอน นอนอยู่บนเตียง เธอผอมที่สุดเท่าที่เขาเคยเห็นคนผอม มา แก้มไม่ขาวซีดเหมือนคนป่วย ไม่คล้ำเหมือนกับคนที่อยู่ในแสงแดด แต่เป็นสีเทา สีเหมือนคนใกล้ ตาย

บทที่ 11 เริ่มต้นใหม่อีก

แอน จำเรื่องความป่วยไข้ของเธอได้ไม่มากนัก เธอพยายามจะเล่าให้ อโดโนแรม ฟัง แต่เธอหมดสติไปเป็นส่วนมาก เธอทราบแต่ว่าหมอ ไพรซ์ ได้รับการปล่อยตัวออกมาจากคุกในวันที่เธอเจ็บหนักมากที่สุด หมอไพรซ์ มาดูแลเธอ เธอแน่ใจว่า ถ้าหมอไพรซ์ไม่ได้มา เธอคงต้องตายแน่ โรคไขสันหลังอักเสบเกือบจะคร่าชีวิตของเธอไป จนกระทั่งเดี๋ยวนี้สามีของเธอเป็นอิสระกลับมาดูแลเธอที่บ้านแล้ว เธอก็ยังเพียเกินกว่าที่จะพูด เธอชี้นิ้วไปที่ของสิ่งหนึ่ง อโดโนแรม สงสัยว่าเป็นอะไร

อยู่นั่นเอง! พบแล้วก็หายไป และกลับมาพบอีก ต้นฉบับของเขา เขารวบรวมหน้าต่าง ๆ มาดูอย่างละเอียดนับแผ่นดู อยู่ปลอดภัยดี ไม่ได้ถูกหนอนกิน ไม่ได้เปียกชื้นเนื่องจากถูกฝังไว้ในสวน ไม่ได้ถูกผู้คุมนักโทษฉีกป่นไม่มีอะไรสูญหายไปเลย งานที่ใช้เวลานับเป็นสิบปี ต้องปวดศีรษะ เหนื่อย อยู่ปลอดภัยทั้งหมด! สิ่งทีประเสริฐสุดสำหรับเขา พระคริสตธรรมคัมภีร์ฉบับภาษาพม่า

อโดโนแรม ทราบเรื่องมาคราวละเล็กละน้อยว่า พ่อนักโทษออกไปพ้นคุก ผู้คุมก็ฉีกหมอนออกแต่หมอนใบนั้นใช้อะไรไม่ได้ มันเป็นก้อนแน่นแข็ง เขาจึงโยนทิ้งไปในฝุ่นด้วยความรังเกียจ รุ่งขึ้นหม่องอิง มาดูว่า เขาจะพบอะไรที่มีค่าสำหรับครูบ้าง อาจจะมีอะไรเหลืออยู่บ้าง เขาพบแต่หมอนแน่นแข็งใช้อะไรไม่ได้อยู่ใบเดียวเท่านั้น เขาจึงถือเอามาให้แอน โดยไม่นึกฝันว่า มันทำจากอะไร พระคริสตธรรมคัมภีร์ภาษาพม่าจึงปลอดภัย!

ได้มีการเซ็นสัญญาสันติภาพระหว่างประเทศอังกฤษกับประเทศพม่าแล้ว รัฐบาลอังกฤษเชิญอโดโนแรม เข้ารับราชการในหน้าที่ล่าม งานที่ทำนั้นเป็นงานถาวร เงินเดือนก็สูงจะไม่มีใครข่มเหงเขาได้ ครอบครัวของเขาจะมีทุกสิ่งที่เขาต้องการ จะร่ำรวยทั้งจะปลอดภัยด้วย

แต่ อโดโนแรม กล่าวว่ “สิ่งเดียวที่ฉันทำคือ เทศนาเรื่องพระเยซูคริสต์ ฉันไม่มีเวลาหาเงิน” นานมาแล้วเขาเคยคิดถึงชื่อเสียง และทรัพย์สินสมบัติเมื่อครั้งเขาอยู่ในมหาวิทยาลัย เดียวนี้เขากลับปฏิเสธข้อเสนอ เหล่านั้นจากรัฐบาลอังกฤษ เขามีงานที่จะต้องทำในเมืองย่างกุ้ง

แต่เมื่อเขากลับไปถึงเมืองย่างกุ้ง สิ่งต่าง ๆ กลับคิดแปลกไป บ้านของเขาปรักหักพังไปหมด ศาสนทูตอื่น ๆ หนีไปอยู่เมืองกัลกัตตาตั้งแต่เกิดสงคราม ทั้งคริสตจักรที่มีสมาชิกสิบแปดคนไป บ้างก็ถูกฆ่า บ้างก็ย้ายไปอยู่ที่อื่น เดียวนี้เขาพบสมาชิกเพียง 4 คนเท่านั้น

อโดโนแรม ตกใจว่า แทนที่จะเริ่มงานในเมืองย่างกุ้งอีก เขาจะย้ายไปเมืองแอมเฮิร์ส ซึ่งเป็นเมืองใหม่อยู่ห่าง 160 กิโลเมตร ไปทางตะวันออกเฉียงใต้ของเมืองย่างกุ้งและอยู่ทางทิศใต้ของเมือง มะละแหม่ง เป็นเมืองชายฝั่งทะเล อากาศที่นั่นดีกว่าอากาศเมืองย่างกุ้ง เมืองนั้นจะเจริญเป็นเมืองใหญ่ใน

เวลาอันรวดเร็ว คริสเตียน 4 คน จากเมืองย่างกุ้งก็ไปกับเขาด้วย เขาเริ่มงานด้วยความมานะเมื่อเขามองดู
กาลภายใน เขาเชื่อมั่นว่าจะเกิดการอัศจรรย์แก่เมืองแอมเฮิร์สเป็นแน่

รัฐบาลอังกฤษได้มาขอเรื่องอีกครั้งหนึ่งให้ อโดโนแรม ทำหน้าที่ล่าม เขาต้องการจัดสัญญา
การค้ากับกษัตริย์พม่า เขาจึงต้องการผู้ที่พูดภาษาพม่าได้ดี ครั้งนี้ อโดโนแรมรู้สึกว่าเขาจะต้องไปช่วยที่
เมืองอังวะ

“ฉันจะไปชั่วเวลาสามเดือนเท่านั้น” เขาบอกกับแอน “เขาพูดว่าเขาต้องการตัวฉันนานเท่านั้น”

แต่งงานนั้นเน้นเข้ามา คล้ายกับว่า ไม่ได้ทำอะไรสำเร็จลุล่วงไปเลย มีบ่อยครั้งที่ อโดโนแรม
นึกปรารถนาจะอยู่ที่แอมเฮิร์ส เพื่อจะแปลพระคัมภีร์เป็นภาษาพม่าแทนที่จะแปลสัญญาการค้าอันไม่รู้
จบสิ้นนี้

สามเดือนอย่างเข้ามา แล้วก็ผ่านไป สี่เดือนล่วงไป แล้ววันหนึ่งจดหมายของริมคำก็ส่งมาถึงมือ
อโดโนแรม สี่คำหมายถึงมรณกรรม หนูน้อยมาเรียถึงแก่กรรมหรือ หนูน้อยซึ่งถือกำเนิดมาเมื่อเขาอยู่
ในคุก เดียวนี้มีอายุได้ขวบครึ่งแล้ว เขาอยู่ในคุกเสียเกือบตลอดอายุของเธอ และเดี๋ยวนี้หนูน้อยได้ถึงแก่
กรรมลงในระหว่างที่เขาไม่อยู่บ้านหรือ? เขาเปิดจดหมายออก แต่ในจดหมายไม่ได้กล่าวอะไรถึงหนุมมา
เรีย

“นายที่เคารพ” เขาอ่าน “ไม่มีคุณนาย จิตชั้นอีกต่อไปแล้ว”

บทที่ 12 อโดโนแรมประกาศตามลำพัง

ในระยะสองเดือนหลังจากที่ อโดโนแรม จากไปยังเมืองอังวะ แอนได้ทำงานหนัก เธอตรวจตราให้คนงานสร้างโรงเรียนให้หม่องอิงสอนก่อน แล้วสร้างอีกโรงเรียนหนึ่งสำหรับนักเรียนชั้นของแอน และต่อจากนั้นก็ได้สร้างบ้านขึ้นอีกหลังหนึ่ง

ต้นเดือนตุลาคม แอน ได้กลับเป็นโรคเก่าอีก เป็นไข้ และเป็นบิด วันหนึ่งตัวเธอร้อนราวกับไฟ รุ่งขึ้นเธอหนาวสะท้าน แพทย์ชาวอังกฤษพยายามช่วยเธอจนเต็มความสามารถ นางพยาบาลมาจากเรืออังกฤษอยู่ช่วยพยาบาลเธอ แต่แอนรู้ตั้งแต่แรกแล้วว่า เธอจะสิ้นชีวิต ความเจ็บปวดรุนแรงมากกว่าที่เธอเคยรู้จักมา และเธอก็ไม่มีเรี่ยวแรงมากพอที่จะทนได้ เธออ่อนนึ่งไม่ขยับเขยื้อน เปลือกตาปิดสนิทมาเป็นเวลาสองวัน อย่างหมดเรี่ยวแรง เธอร้องออกมาเป็นภาษาพม่า แล้วสิ้นใจ เธอมีอายุได้ 32 ปี แต่งงานกับอโดโนแรม มา 14 ปี

หกเดือนหลังจากมรณกรรมของแอน หนูน้อยมาเรียก็ได้สิ้นชีวิตไปด้วย เหลือ อโดโนแรมไว้ตามลำพัง คราวนี้เขาจึงตระหนักว่า เขาดำเนินการผิดพลาดไปเสียแล้วที่ย้ายมาอยู่เมืองแอมเอิร์ส เขาคิดว่าพลเมืองจะเพิ่มขึ้นคิดว่า แอมเอิร์สจะเป็นเมืองใหญ่ในไม่ช้า แต่การหาเป็นดังนั้นไม่ แทนที่จะเป็นเช่นนั้น เมืองมะละแหม่ง ซึ่งอยู่เหนือขึ้นไป 50 กิโลเมตร กลับเป็นเมืองใหญ่แทน มีพลเมืองถึงสองหมื่นคนในขณะที่เมืองแอมเอิร์สมีพลเมืองเพียงสองพันคน ดังนั้น อโดโนแรม กับศาสนทูตอื่น ๆ จึงย้ายไปอยู่เมืองมะละแหม่ง (เมืองนี้ อยู่ห่างจากจังหวัดตากของประเทศไทย 200 กิโลเมตร)

อโดโนแรม สร้างศาลาเล็ก ๆ สำหรับสอนและประกาศศาสนาในถนนย่านการค้า เขาสอนที่นั่นทุกวัน ศาลาแห่งที่สองสร้างให้ หม่องอิง อยู่ในเมืองอีกแห่งหนึ่ง และ หลังที่สามสร้างไว้นอกเมือง วันหนึ่ง ๆ มีคนมาฟังพระกิตติคุณจากสถานที่เหล่านี้มากมาย นายยอร์จ บอร์ดแมน เปิดโรงเรียนชายขึ้น นางบอร์ดแมน และ นางสาวเวด เปิดโรงเรียนสตรี

ทันทีที่เปิดโรงเรียนขึ้นก็มีคริสเตียนหลายคน มีคนหนุ่มมากมาฟังและอยู่ถามปัญหาต่าง ๆ และรับเชื่อ อโดโนแรมอยู่ในประเทศพม่ามาเป็นเวลา 16 ปี และปัจจุบันนี้งานในด้านศาสนาเพิ่งจะเริ่มตั้งรุ่งเรืองอย่างจริงจัง

ขณะที่งานดำเนินไป อโดโนแรม ได้ใช้เวลาส่วนมากแปล เขาแปลพระคริสตธรรมใหม่สำเร็จแล้วแปลพระคริสตธรรมเดิมไปได้เป็นส่วนมาก เขาเขียนใบประกาศพระกิตติคุณสำคัญ ๆ สิบบ้านหรือมากกว่านั้น อธิบายว่าพระเจ้าทรงช่วยมนุษย์จากความผิดบาปอย่างไร แต่เขายังไม่พอใจ เขารู้สึกว่างานที่เขามาประเทศพมานี้ยังไม่สมบูรณ์เขามาเพื่อประกาศพระกิตติคุณ เรื่อง ความรอดพ้นบาปโดยทางพระเยซูคริสต์ และเขาตั้งใจจะทำการประกาศนี้ในใจกลางประเทศพม่า แทนที่จะอยู่ในเมืองมะละแหม่งซึ่ง

อยู่ใต้การปกครองของอังกฤษ แม้ว่าประชาชนที่นั่นเป็นชาวพม่า เขาก็ไม่ได้ลงความเห็นว่าเป็นประเทศพม่าแท้ ๆ เลย นอกจากนั้น ยังมีศาสนทูตอื่น ๆ มากมายในเมืองมะละแหม่ง เขารู้สึกว่า เขาต้องกลับไปยังที่เขาเรียกว่าพม่าแท้เสีย

ในระยะเวลาเดียวกันนี้ มีข่าวนำทึงจากเมืองย่างกุ้งมาถึงเขาว่า ทะอิ คริสเตียนผู้หนึ่งในคริสเตียน 18 คน แห่งคริสตจักรแรกในเมืองย่างกุ้งได้กลับมาอยู่ในเมืองอีก เขาพูดว่าเขาได้ประกาศในพระกิตติคุณตลอดเวลาเหล่านี้ และ เดียวนี้เขาได้ประกาศในเมืองย่างกุ้งอีก มีคนเชื่อมากขึ้นจึงได้มีคณะคริสเตียนในเมืองนั้นอีกครั้งหนึ่ง อโดโนแรม รู้สึกว่าเขาจะต้องกลับไป

เขาส่ง บอร์ดแมน สามิภรรยาออกไปยังเมืองทะวาย ในไม่ช้าสองสามิภรรยาก็เห็นคนชาวเขาเผ่าคะชินเป็นจำนวนมากเป็นคริสเตียน นายและนางเวด ไปเมืองย่างกุ้ง ไม่นานนัก อโดโนแรม ก็ตามไปด้วย แล้วขึ้นเรือแล่นไปตามแม่น้ำไปยังเมืองโปรม เมืองนี้เป็นเมืองใหญ่ที่สุด เมืองหนึ่งของประเทศพม่ากล่าวกันว่าตั้งมานานกว่าสองพันปีแล้ว แต่ยังไม่เคยมีใครไปประกาศพระกิตติคุณที่นั่นเลย

ไม่นานหลังจาก อโดโนแรม ประกาศพระกิตติคุณในศาลาเก่า ๆ และแจกหนังสือคริสเตียนเล่มเล็ก ๆ ได้สักสามเดือน ประชาชนก็เป็นมิตรด้วยมากขึ้น บางคนพูดว่า เขาตั้งใจจะเชื่อวางใจในผู้ที่ท่านเทศนาถึง

เช้าวันหนึ่งศาลานั้นกลับว่างเปล่า ไม่มีใครฟัง อโดโนแรม เทศนา ไม่มีใครรับหนังสือที่เขาแจกให้ มีผู้กล่าวกันว่า กษัตริย์องค์ใหม่กริ้วที่อโดโนแรม เริ่มมาประกาศที่เมืองโปรม ทุกคนกลัวจึงไม่กล้าฟังเขา ดังนั้น อโดโนแรมจึงต้องออกจากเมืองโปรมกลับไปเมืองย่างกุ้ง

แต่แท้จริงแล้ว กษัตริย์ไม่ได้กริ้วเลย พระองค์ดำรัสตามถึง อโดโนแรม และการสอนของเขา พระองค์ตรัสด้วยว่า

“เขาเป็นคนดี ทำไมเขาจึงไม่มาสอนที่เมืองอังวะนะ?”

แต่ผู้รับสนองพระราชโองการไม่ต้องการให้ อโดโนแรมไปเมืองอังวะ เขาจึงบอกชาวเมืองโปรมว่า ถ้าใครฟังอโดโนแรม เทศนาแล้วจะต้องถูกกษัตริย์ลงโทษ

เมื่ออโดโนแรม ไปถึงเมืองย่างกุ้ง ท่าทีของชาวเมืองนั้นเปลี่ยนแปลงไปหมด เขาไม่กลัวที่จะฟังอโดโนแรมเทศนา เขาพากันได้ถาม คนเหล่านั้นต้องการทราบความจริง อโดโนแรม ไม่เคยเห็นคนมากมายต้องการฟังข่าวประเสริฐแห่งการรอดพ้นบาปนี้ หรือขอรับแจกใบประกาศพระกิตติคุณ คริสเตียนพม่ากล่าวว่ “เดี๋ยวนี้หูของคนเหล่านี้เริ่มบางแล้ว!”

บทที่ 13 งานแปลและงานประกาศ

มีคนหนุ่มไปจากประเทศไทยไปหาอโธโนเรม คนจากประเทศจีนไปฟังเขาเล่า เรื่องพระเจ้าผู้ทรงรักมนุษย์คนเขาไปจากภูเขาสนใจในศาสนา นี้ เนื่องจากเมืองย่างกุ้งเป็นเมืองซึ่งมีคนหลายชาติไปที่นั้น อย่างไรก็ตาม ทุก ๆ คนดูเหมือนจะรู้เรื่องครูที่สอนศาสนาใหม่นี้ ชั่วในเวลาอันสั้น อโธโนเรมได้แจกจ่ายหนังสือเล่มเล็ก ๆ ไปได้มากกว่าหมื่นเล่ม

เดี๋ยวนี้มีศาสนทูตเป็นจำนวนมากในประเทศพม่าแล้ว บางคนทำงานในเมืองย่างกุ้ง บางคนมีบ้านเรือนและสอนอยู่ในเมืองมะละแหม่ง เมืองทวาย และเมืองอื่น ๆ อโธโนเรม ต้องเป็นผู้บัญชางาน เนื่องจากตนมีอาวุโสที่สุด และมีความชัดเจนมากที่สุด นี่จึงเอาเวลาส่วนมากของเขาไปเสียและเขาต้องเดินทางมากด้วย ต่อมา นาย บอร์ดแมนเสียชีวิตที่เมืองทวาย อโธโนเรม สูญเสียผู้ที่เขาพึ่งได้มากไปเสียแล้ว

ตลอดเวลาของเขา ทั้งการเดินทางและความรับผิดชอบต่าง ๆ ก็ดี อโธโนเรม ไม่เคยล้มงานแปลของเขาเลย หลายคนกลับเป็นคริสเตียน ต้องการครูเพิ่มขึ้นอีกหลายคน และอโธโนเรม รักรการประกาศ การสอน และ สนทนากับคนอื่น ๆ ศาสนทูตอื่น ๆ สนทนาได้ สอนและประกาศได้ และสามารถเขียนหนังสือได้ด้วย อย่างไรก็ดีไม่มีใครเลย ทั้งทั้งประเทศพม่าจะสามารถแปลพระคริสตธรรมให้สำเร็จสมบูรณ์ได้

อโธโนเรม กวดขันเป็นพิเศษ เขาไม่ได้แปลจากภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาพม่า เขาแปลจากภาษาเดิม พระคริสตธรรมใหม่แปลตรงจากภาษากรีกมาเป็นภาษาพม่า พระคริสตธรรมเดิมแปลจากภาษาฮีบรูมาเป็นภาษาพม่า ไม่มีศาสนทูตอื่นรู้จักภาษาเหล่านี้หมดดีเท่าเขา ดังนั้นเขาจึงต้องทำเองหมด และต้องทำคนเดียว เนื่องจากเขาต้องการจะแปลให้ถูกต้อง สมบูรณ์ใช้สำนวนในภาษาพม่าให้ถูกต้องกับความหมายในภาษาเดิม ฉะนั้นงานนี้จึงช้ามาก ข้อความที่เขียนลงไป เขาอ่านทวนแล้วทวนอีก เขาขัดเกลาแต่ละประโยคจนกระทั่งถ้าจะเปรียบแล้วจะดูเหมือนว่าส่องแสงประจักษ์เพียงคนเดียว เขาไม่พอใจจนกระทั่งทุกสิ่งจะสมบูรณ์เรียบร้อยดี

บางที อโธโนเรม ก็หยุดแปล ออกไปประกาศยังนอกเมือง ประการหนึ่ง อาจเป็นเพราะ เขาเบื่อหน่ายต่อการนั่งแปลอยู่ในบ้านตลอดเวลา หรืออีกประการหนึ่ง เขารักการประกาศก็เป็นได้ บางครั้งเขาไปเยี่ยมพวกกะเหรี่ยงซึ่งอยู่ตามภูเขา คนเหล่านี้ฟังพระกิตติคุณดีอะไรเช่นนั้น! ดูเหมือนว่าจะเข้าใจง่ายด้วย หลายร้อยปีมาแล้ว เขามีแต่नियाล่าต่อ ๆ กันมาว่า คนผิวขาวขำน้ำขำทะเลมาสอนเขา และเขาเชื่อว่า ศาสนทูตเป็นบุคคลที่नियाล่าได้กล่าวถึงนั้น เขาจึงพร้อมที่จะรับฟัง และมีหลายคนได้เชื่อถือ

นางซารา บอร์ดแมน ได้ทำการประกาศอยู่ที่ท่ามกลางคนเหล่านี้ เพื่อนของเธอแนะนำว่า เธอควร จะพาลูกกลับบ้านเกิดเมืองนอน แต่เธอกองอยู่ในประเทศพม่า และไม่ได้อยู่ในตัวเมือง เธอออกไปตาม ภูเขาเดินไปตามทางเล็ก ๆ ในป่าใหญ่ เธอลุยน้ำข้ามลำธารไปเยี่ยมหมู่บ้านชาวกะเหรี่ยงและสอนถึง ความรักของพระเจ้า

อโดโนแรม ชื่นชมความอดทนเช่นนี้ และชื่นชมในความสัจซื่อต่อองค์พระผู้เป็นเจ้า เขาอยู่ ตามลำพังมาแปดปีแล้ว เขาจึงขอ ซารา บอร์ดแมน มาเป็นภรรยา หลังจากแต่งงานแล้วเขาได้ย้ายไปอยู่ เมืองมะละแหม่ง

อโดโนแรม ประกาศและสนทนากับผู้ที่สนใจในเวลาก่อนเที่ยง เวลาบ่ายเขาจับงานแปลต่อ เขา เขียนและแก้ไขจดกลางจนพูดได้ว่า พระคริสตธรรมฉบับภาษาพม่าของเขาเกือบจะสมบูรณ์ ครั้นแล้ว ความโศกเศร้าก็เข้ามาเยือนเขาอีกครั้งหนึ่ง

ไม่ใช่โรคบิด ไม่ใช่ไข้ หรือเนื่องจากเฟ่งตา ไม่ใช่เพราะถูกจำคุก เขารู้สึกเจ็บคอบอย่างรุนแรงจน เกือบจะหายใจไม่ออก เขาประกาศไม่ได้ สอนก็ไม่ได้ แม้แต่จะพูดก็จะเกือบจะไม่ได้ เมื่อซาราถาม เขา ตอบว่า

“ไม่สำคัญนักดอก โอทำให้คอเจ็บไปเท่านั้น”

“แต่หมอบอกว่าร้ายแรงนะคะ ยาของคุณก็ช่วยคุณไม่ได้เลย” ซาราพูดด้วยความกังวล

“เธอปล่อยให้ผมอยู่เสียแล้ว” อโดโนแรม ตอบทั้ง ๆ ที่เขาก็กลัวมากด้วย

ซารา ยืนยันให้เขาท่องเที่ยวไปทางเรือ หวังจะให้อากาศทะเลช่วยให้ปอดของเขาดีขึ้น

“แต่ไม่ใช่ปอด ฉันก็บอกหมอแล้วว่า คอเจ็บ” อโดโนแรม ยืนยัน

“ถูกต้อง แต่เธอก็รู้แล้วว่า หมอว่าแม้จะเจ็บที่คอ ปอดก็อาจจะเป็นอะไรไปด้วยได้ อาจจะเป็น วันโรคก็ได้” ไม่ต้องสงสัยว่า ซารา ก็กลัวด้วย

ดังนั้น อโดโนแรม จึงเก็บต้นฉบับที่ยังแปลไม่ทันเสร็จเดินทาง ๆ ทะเลไปเมืองกัลกัตตา เพราะ หมอว่าไม่มีอะไรจะช่วยชีวิตของเขาไว้ได้ และเขาก็ไม่แน่ใจว่าการเดินทางไปทางทะเลจะช่วยชีวิตเขา ไว้ได้

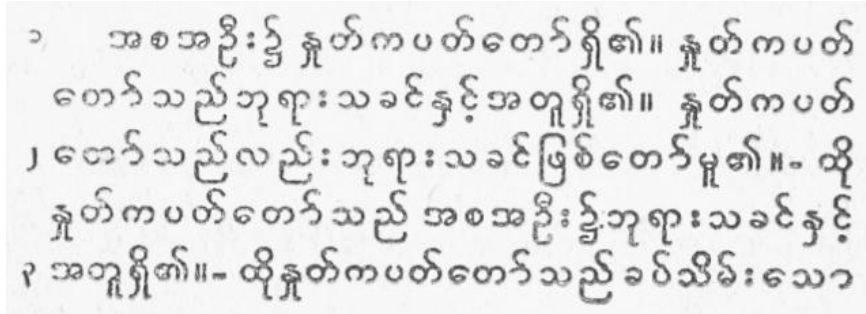
อโดโนแรม จืดจาง ไม่ปล่อยให้เวลาให้หมดไปโดยไร้ประโยชน์ เขาอยู่ในเมืองย่างกุ้งเพียงสาม สัปดาห์แล้ว แล่นเรือกลับไปเมืองมะละแหม่ง บนเรือลำนั้นมีคริสเตียนพม่าผู้หนึ่ง อโดโนแรม ชอบ สนทนากับเขา เข้าวันอาทิตย์ เขาอ่านข้อความจากพระคริสตธรรมคัมภีร์และอธิบายให้ชายผู้นี้ฟัง เขา พักมานานแล้ว และเขาคิดว่าเพียงแต่พูดเช่นนี้จะไม่ทำให้คอของเขาเจ็บ แต่ต่อมาไม่กี่ชั่วโมงเขาก็กลับโอ อีก ไข้ขึ้นสูง ครั้งนี้เขาพูดไม่ได้เลย

บทที่ 14 แปลพระคัมภีร์สำเร็จ

เมื่อโอดโนแรม มาถึงมะละแหม่งก็เห็นว่าเขาไม่ได้มีอาการดีขึ้นกว่าเมื่อเวลาจากไปเลย เขาไม่พูดอะไรอีกต่อไปว่าเขามีความสุขพอดีหรือปอดแข็งแรงดีแล้ว ยังมีสิ่งหนึ่งที่เขารู้สึกว่าจะต้องทำเสียเดี๋ยวนี้ นั่นคือ เขาจะต้องแปลให้สำเร็จ ถ้าเขาเพียงแต่ระงับความปวดร้าวไม่ให้รุนแรงจนเกินไปแล้ว เขาจะสามารถบังคับตนให้ทำงานต่อไปได้นานอีกหน่อย เขาต้องทำพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาษาพม่าให้สำเร็จ

เขาประกาศไม่ได้อีกต่อไปแน่นอนเขาสอนไม่ได้ด้วย เขาพูดน้อยที่สุดเท่าที่จะพูดได้ เดือนแล้วเดือนเล่า เขาเดินรันท่าไปตามลำพัง เปรียบเทียบคำในภาษาฮิบรูกับคำในภาษาพม่า เขาเปลี่ยนแก้ไขและขัดเกลาสำนวนจนกระทั่งดูเหมือนว่าหวังจะหมุนเป็นลูกข่าง เขาอ่านบทแปลแล้วก็อ่านอีก ครั้นแล้ววันที่ 4 ตุลาคม ค.ศ. 1840 เขาวางปากกาข้ามขนนกลง บทแปลสำเร็จแล้ว เขาอยู่ในประเทศพม่ามา 27 ปีและใช้เวลา 23 ปีทำงานแปลหนังสือนี้

หนังสือพระคริสตธรรมมัทธิว 2-3 บทที่เขาส่งให้นักศึกษาชาวพม่าเมื่อหลายปีมาแล้วได้กลายเป็นหนังสือที่มีอำนาจ ต้นฉบับถูกฝังในสวน ถูกใช้ต่างหมอน ถูกโยนทิ้งไว้ในสนามลูก คริสเตียนพม่าเก็บมาด้วยความจงรักภักดี อันช่วยไม่ให้ต้นฉบับนั้นสูญหายไป ถูกขนย้ายไปจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่ง การแปลก็ต้องทำเท่าที่สุขภาพของอโอดโนแรมจะอำนวยให้ ต้องถูกทอดทิ้งค้างไว้เมื่อเขาป่วยแล้วก็ได้รับการแก้ไขรวบรวมเพื่อจัดพิมพ์และแก้ไขขัดเกลาให้ดีขึ้น ตลอดระยะนี้ ต้นฉบับแปลก็ใหญ่ขึ้น หนาขึ้นเพิ่มหน้าขึ้นทุกที บทต่าง ๆ และฉบับต่าง ๆ ก็เพิ่มขึ้น ในที่สุด อโอดโนแรม ก็วางปากกา ลงกล่าวว่ “พระคริสตธรรมคัมภีร์ภาษาพม่าสำเร็จแล้ว”

၁။ အဝအဦး၌ နှုတ်ကပတ်တော်ရှိ၏။ နှုတ်ကပတ်
တော်သည့်ဘုရားသခင်နှင့်အတူရှိ၏။ နှုတ်ကပတ်
၂။ တော်သည့်လည်းဘုရားသခင်ဖြစ်တော်မူ၏။- ထို
နှုတ်ကပတ်တော်သည့် အဝအဦး၌ဘုရားသခင်နှင့်
၃။ အတူရှိ၏။- ထိုနှုတ်ကပတ်တော်သည့်ဝပ်သိမ်းသော

ตัวอย่างพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาษาพม่า

เดี๋ยวนี้ อโอดโนแรม ต้องเผชิญกับปัญหาใหม่อีก หลังจากที่ซารา มาถึงประเทศพม่าไม่นานเธอก็เป็นบิด และ ปัจจุบันนี้เธอกลับเป็นขึ้นอีกหนักกว่าแต่ก่อน ลูก ๆ หลายคนที่เกิดมาหลังจากที่เธอ

แต่งงานกับอโดโนแรม ก็ป่วยไปด้วย ในสมัยนั้นแพทย์ยังไม่มียาดี ๆ เช่นในปัจจุบันนี้ คิดกันว่าการเดินทางทะเลจะช่วยให้เธอดีขึ้น ดังนั้นเขาจึงออกเรือแล่นไปยังเมืองกัลกัตตา ลมเย็นดี ก่อนจะถึงเมืองกัลกัตตา สุขภาพของเขาคิดดีขึ้น แต่บ้านที่เขาอยู่ร้อนมาก ไม่ช้าทุกคนก็กลับป่วยเช่นเดิม เมื่อเขาไปถึงได้ราวสามสัปดาห์ หนูน้อยเฮนรี ซึ่งยังมีอายุไม่ถึงสองขวบก็สิ้นชีวิตไป

การเดินทางจากลัมบาลามาก พายุพัดแล้วพัดเล่า ทำให้ทะเลเป็นบ้าเรือเสียหายมาก ผู้ที่โดยสารไปก็เจ็บอยู่แล้ว เมื่อเขาไปถึงเมืองมะละแหม่ง คอของอโดโนแรมกลับเจ็บมาก ขณะที่เขาทำงานแปลมันทุเลาลงมากแล้ว แต่เดี๋ยวนี้กลับเจ็บอีก แม้แต่จะพูดค่อย ๆ ก็เจ็บมาก เขาทราบดีว่า เขาไม่สามารถประกาศพระศาสนาได้อีก

ผู้อำนวยการของคณะประกาศที่เขาทำงานอยู่ด้วย ได้ขอร้องให้เขาทำงานที่เขาไม่เต็มใจทำ!

“จัดทำปทานุกรมพม่า – อังกฤษหรือ ฉันจะไม่ทำ! ฉันบอกมาหลายปีแล้ว” เขาร้อง - แม้ว่าคอจะเจ็บไม่ควรจะขึ้นเสียงดังก็ตาม “ฉันจะไม่เสียเวลาในเมื่อมีงานอื่น...”

“นั่นเธอก็ได้พูดมาแล้วนี่คะ” ชารา คล้อยตาม

“ถูกแล้ว! ฉันจำคำพูดที่พูดออกไปได้ดี เอาธุระยุ่งอยู่กับปทานุกรม ฉันไม่เห็นว่าคุณจะทำไปได้อย่างไร...สิ่งที่เราต้องการที่นี่ก็คือ ต้องการศาสนทูตมาเทศนา...ซึ่งสำคัญมากกว่าการจัดทำปทานุกรม”

ชารา ทราบว่า อโดโนแรม ต้องการเทศนามากกว่าทำอย่างอื่น แต่เธอก็ทราบด้วยว่าคอของเขาเจ็บมากเวลาพูดก็เกือบจะไม่มีใครได้ยิน

“แต่เดี๋ยวนี้เธอเทศนาไม่ได้นี่คะ แต่ปทานุกรม...”

อโดโนแรม ทราบว่าเป็นความจริง คนอื่น ๆ ต้องเทศนา ไม่มีใครจัดทำปทานุกรมได้ และในการจัดเตรียมปทานุกรมนั้นจะช่วยให้อาสาสมัครอื่น ๆ เรียนภาษาได้

ดังนั้นเขาจึงเริ่มงาน เขาไม่ชื่นชมในงานนี้ แต่เขาก็จะต้องทำอย่างละเอียดลออ เขาเลือกชาวพม่าที่มีการศึกษามากมาช่วยเขาสองคน เขารวบรวมความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เท่าที่จะหามาได้ แล้วมาจัดคำไว้เป็นพวก ๆ ด้วยความระมัดระวัง ปทานุกรมจัดเป็นสองตอน พม่า อังกฤษ และ อังกฤษ พม่า

เมื่องานยังอยู่อีกนานกว่าจะสำเร็จ หมอบอกว่า เขาต้องพาชาราไปให้พ้นความร้อนของประเทศพม่า ถ้าเธอยังขึ้นอยู่ต่อไป เธอจะต้องตาย เธออ่อนเพลียมากจนกระทั่งต้องห้ามเธอไปขึ้นเรือ เมื่อสองสามภรรยา จัดชั้น ออกเรือไปอเมริกา พอเรือแล่นออกไปจากชายฝั่ง ลมเย็นช่วยให้อาการทุเลาลง และอโดโนแรม ก็ชื่นชมยินดีเมื่อเขาเห็น ชารา ทุเลาลง เขาคิดใจมากที่ได้ตกลงใจหนีความร้อนในประเทศพม่าไปชั่วระยะหนึ่ง

บทที่ 15 ลิ้มภาษาเดิม

ลมหนาวพัดเรืออ้อมแหลมกู๊ดโฮบไป ซารา รู้สึกดีขึ้นมา เธอรับประทานได้เหมือนกับว่าเธอชอบอาหารนั้น เขามีความสุขมาก สักปีหนึ่งหรือสองปีในบ้านเกิดเมืองนอนที่มีอากาศเย็นนี้จะช่วยให้เขาลืมความเจ็บป่วย บางทีคอของอโดโนแรม ก็จะมีดีขึ้นมาจนสามารถเทศนาได้อีก

แต่พอเรือหันแล่นไปทางเหนือเพื่อจะไปตามฝั่งทะเลด้านตะวันตก ของประเทศอาฟริกา ซารากลับลืมน้อยลงอย่างกะทันหัน เธออ่อนแอลงอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่เขากลับมาถึงเกาะเซนต์เฮเลน่า อโดโนแรมทราบว่าเขาไม่เห็นอเมริกาอีก เธอสิ้นชีวิตลงในตอนกลางคืน และบ่ายวันนั้นเขาฟังเธอไว้บนเกาะเซนต์เฮเลน่า แล้ววันรุ่งขึ้นเรือก็แล่นต่อไป

เขาไปถึงเมืองบอสตัน อโดโนแรม อยู่ในโลกใหม่ สิ่งต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปมากในระหว่างที่เขาจากไป ที่ท่าเรือเต็มไปด้วยเรือจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ถนนมีผู้คนขวยคายนามากกว่าถนนในเมืองนิวยอร์กเมื่อครั้งที่เขาเคยอยู่แต่ก่อน! รถไฟแล่นจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่ง และ เขาไม่เคยเห็นรถไฟมาก่อนเลย

ทันทีที่นั้น อโดโนแรม ก็ทราบว่า เขาเป็นผู้มีชื่อเสียง! ทุกคนดูเหมือนจะรู้จักชื่อเขา! ทุกคนอยากฟังเรื่องของเขา เขาจากประเทศอเมริกาไปกว่าสามสิบปี แต่ข่าวการงานของเขาในประเทศพม่าได้เข้ามาบ้านก่อนเขาเสียอีก

แต่เขาไม่สามารถพูดในที่สาธารณะได้ ถ้าเขาพูดดังกว่าเสียงกระซิบก็จะได้รับความทรมาณเนื่องจากเจ็บคอ นายแพทย์บอกเขาว่า เขาจะต้องไม่พยายามพูดแม้แต่เพียงครั้งเดียว แต่ยังมีเหตุผลอื่นอีกที่เขาไม่ยอมรับเชิญพูดในที่ประชุม

หลายปีมาแล้วที่เขาไม่ได้พูดภาษาอังกฤษต่อหน้าในที่ประชุม เป็นเวลาสามสิบปีที่เขาพยายามคิดเป็นภาษาพม่า และ เดียวนี้เมื่ออยู่ต่อหน้าในที่ประชุม เขาไม่สามารถพูดเป็นประโยคที่ถูกต้องได้ คุณล้ายกับว่าเขาไม่รู้จักภาษาของเขา ฉะนั้น เดียวนี้เขาเป็นพม่ามากกว่าเป็นชาวอเมริกันแล้ว!

แต่เพื่อนของเขายืนยันให้เขา เล่าเรื่องประเทศพม่า และ งานที่เขาทำที่นั่น คนเหล่านี้สนใจในงานนี้นานมาแล้ว และเดี๋ยวนี้ อโดโนแรมก็กลับมาแล้ว เขาต้องเล่าให้คนเหล่านี้ฟัง ดังนั้นอโดโนแรมจึงพูดด้วยเสียงกระซิบเป็นภาษาพม่า และล่ามแปลให้ในที่ประชุมฟังเป็นภาษาอังกฤษ

ในการประชุมครั้งแรกนี้ ขณะที่เขาดังต้นจะพูดกับผู้ฟังซึ่งสนใจมาก มีชายผู้หนึ่งอายุราว 50 ปี แต่งตัวดีวิ่งขึ้นมาตามช่องทางเดินระหว่างม้านั่ง เขาวิ่งขึ้นมาที่ธรรมาสน์อโดโนแรม ยกแขนโอบรอบคอชายแปลกหน้าผู้หนึ่ง เป็นเวลาหลายนาทีที่เขาลืมนักที่มาฟัง เขาพูดไปหัวเราะไปในเวลาเดียวกัน ต่าง

คนต่างก็เกือบจะไม่ได้ฟังว่าอีกคนหนึ่งพูดว่าอะไร ชายแปลกหน้าผู้นั้นคือ แซมมูเอล น็อท มิตรคนแรก ซึ่งอโดโนแรม มี ที่สนใจในการนำพระกิตติคุณไปประกาศยังดินแดนไกล ๆ

ครั้งใดที่ อโดโนแรม พูดในประเทศอเมริกา เขาต้องใช้ล่าม เขาไม่ชอบวิธีนี้ แต่เสียงของเขาไม่ดังพอให้คนได้ยินทั่ว นอกจากผู้ที่อยู่ใกล้มากเท่านั้น และคนเหล่านี้ก็ไม่เข้าใจภาษาพม่าด้วย!

วันหนึ่ง อโดโนแรม ซื้อมอเตอร์ไฟไปเมืองบอสตัน เด็กหนุ่มคนหนึ่งส่งหนังสือพิมพ์มาให้ อโดโนแรมกล่าว “ขอบคุณ” แล้วหยิบหนังสือพิมพ์ขึ้นมาอ่าน เขาไม่ได้สังเกตว่าเด็กผู้ชายคนนั้นยังยืนอยู่ข้าง ๆ เขา จนสุภาพสตรีผู้หนึ่งซึ่งนั่งถัดเขาไปพูดขึ้นว่า

“ขอโทษเถิดค่ะ ดิฉันคิดว่าเด็กคงคอยรับสตางค์ค่าหนังสือพิมพ์อยู่ค่ะ”

แน่นอน อโดโนแรม อายุมาก แต่รถไฟเป็นของใหม่สำหรับเขา! และในประเทศพม่าเขาชินต่อการแจกหนังสือจนเขาไม่รู้สึกรู้ว่าเด็กคนนี้ ขายหนังสือพิมพ์บนรถไฟ!

อีกวันหนึ่ง อโดโนแรม ลืมนึกถึงล่ามไปชั่วขณะหนึ่ง เขากำลังฟังการประชุมของคณะจัดตั้งศาสนทูตอยู่ทุกคนเป็นกังวลเนื่องจากไม่มีเงินพอจะดำเนินงานประกาศต่อไปได้ ในที่สุดมีผู้หนึ่งแนะนำว่า เขาจะสามารถดำเนินงานส่วนมากต่อไปได้ ถ้าเขาถอนคนงานประกาศออกจากแห่งหนึ่งเสียทำไมไม่หยุดงานทางด้านเมืองอาระกัน (ยะไข่) เล่า?

แต่เมืองอาระกัน อยู่ทางชายฝั่งทะเลของประเทศพม่า! ทันทีนั้น อโดโนแรม ยืนขึ้นขอร้องให้ที่ประชุมฟังเขา

“ผมต้องขอกว่าสักเล็กน้อย” เขาร้องขึ้น ทุกคนประหลาดใจมากจนกระทั่งนั่งนิ่งเงียบ

“ผมขอคัดค้านการยุบกองประกาศที่เมืองอาระกัน!”

เขาพูดเป็นภาษาอังกฤษ แม้ว่าเสียงจะห้าวและแตก แต่ทุกคนยังทราบว่าเขาหมายถึงอะไร! และเขากล่าวต่อไปเป็นภาษาพม่า

“ผมคิดว่าคณะของเราทำการประกาศได้โดยไม่ต้องใช้ปทานุกรมที่ผมเตรียมจัดทำอยู่ ถ้าทำได้ เช่นนั้นผมจะกลับไปเมืองอาระกันเอง ผมจะไปทันที! ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณต้องการปทานุกรมแล้วผมจะกลับไปเมืองอาระกันทันทีที่ทำปทานุกรมเสร็จ” เสียงของเขาแหบลงเมื่อกว่าจบ เขาจึงต้องกระซิบต่อ “ผมหมายถึงว่าผมจะกลับทันทีถ้าผมมีชีวิตอยู่นานพอที่จะทำปทานุกรมเสร็จลง”

นี่เป็นคำกล่าวต่อว่าคณะจัดตั้งศาสนทูต เขาจึงไม่ยับยั้งงานประกาศ และก็ไม่จำเป็นที่ อโดโนแรม จะหยุดงานของเขาแล้วกลับไปทันทีด้วย เขาจึงตกลงใจว่า จะหาเงินมาให้พอส่งคนงานในเมืองอาระกัน

บทที่ 16 กลับมาพม่าอีก

เดือนมิถุนายน ค.ศ. 1864 อโดโนแรม แต่งงานกับเอมมีลี ชับบ็อก ในเดือนกรกฎาคม เขาทั้งสองเล่นเรือไปประเทศพม่า อโดโนแรม ทราบดีว่า เขาจะไม่ได้กลับมาเห็นบ้านของเขาอีก เขาเห็นว่ายากนักที่จะทิ้งเด็ก ๆ ไว้ให้เข้าเรียนในประเทศอเมริกา แต่เขาทราบว่าพระเจ้าทรงเรียกเขาให้ไปยังประเทศพม่า และงานของเขาที่นั่นยังไม่เสร็จสิ้น

เขาทั้งสองอยู่ที่เมืองมะละแหม่งเพียงสองเดือนแล้วไปเมืองย่างกุ้ง เขาตั้งต้นทำปทานุกรมอีกครั้งหนึ่ง ในตอนเย็นมีชาวพม่าที่สนใจมากได้ถามเรื่องศาสนาซึ่ง อโดโนแรมได้เริ่มเทศนาที่เมืองนี้เมื่อนานมาแล้ว แต่ก็เป็นไปอย่างลำบากยิ่ง เอมมีลี ไม่เคยอยู่ประเทศแถบนี้มาก่อน เธอพบว่าฤดูต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฤดูฝนทรมาณมาก อาหารก็หาลำบาก ลูกทั้งสองซึ่งอโดโนแรม ทิ้งไว้ในประเทศพม่า ตั้งแต่เมื่อครั้งเขาไปประเทศอเมริกา เดียวนี้กลับมาอยู่กับเขาแล้ว และได้ป่วยลง เอมมีลีก็ไม่สบาย เป็นเวลาหกอาทิตย์ที่อโดโนแรม เป็นบิด เขาป่วยเกินกว่าที่จะทำปทานุกรมได้

กษัตริย์ทรงทราบว่าอโดโนแรมกลับมาที่ย่างกุ้งอีก พระองค์ไม่พอพระทัย แต่ก็ไม่ทรงให้อโดโนแรมออกจากเมืองนี้ พระองค์ทรงส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจมาเฝ้าประตูบ้านอโดโนแรม เพื่อไม่ให้คนเข้ามาหาอโดโนแรม ชาวพม่าคนเดียวเท่านั้นที่พระองค์ทรงอนุญาตให้เข้ามาในบ้านได้คือคนใช้ของอโดโนแรม นี่เป็นสิ่งที่ขัดขวางงานของอโดโนแรม ในเมืองย่างกุ้งอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งครั้งนี้ได้ทำให้งานของเขาในเมืองย่างกุ้งยุติลง

อโดโนแรม ย้ายกลับไปยังเมืองมะละแหม่งอีกครั้งหนึ่ง คอของเขายังเจ็บมากจนเทศนาไม่ได้มากเท่าไร ดังนั้น เขาจึงทุ่มเทเวลาทั้งหมดไปในการจัดทำปทานุกรม

บทที่ 17 ชีวิตนี้สั้นนัก

เดี๋ยวนี้ อโดโนแรม เริ่มตระหนักดีกว่า เขาต้องทำปทานุกรมให้สำเร็จ เขาตรวจแล้วตรวจอีก เกือบจะมีสิ่งที่เขาต้องการครบหมดแล้ว แต่ก็ยังมีผู้บอกว่า เขาเองเป็นคนเดียวที่อ่านลายมือหวัด ๆ ของเขา ออก ดังนั้นเขาจะต้องเขียนขึ้นใหม่อีก หรือไม่ก็จัดพิมพ์ทันที

ปลายปี ค.ศ. 1849 เขาพิมพ์ตอนแรกเสร็จ ตอนที่เขียนภาษาอังกฤษ พม่า เป็นหนังสือหนา 600 หน้า ใช้เวลามากกว่า 10 ปี ไม่มีใครในสมัยนั้นจัดทำได้ ไม่มีใครตลอดทั้งประเทศพม่า ไม่ว่าจะป็นชาวพม่าหรือชาวต่างประเทศรู้จักทั้งสองภาษาดีเท่ากับอโดโนแรม

แม้กระนั้นเขาก็ไม่ยอมปลงใจว่าปทานุกรมนี้เกือบจะสำคัญเท่ากับพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขายังรู้ว่ามันเป็นหนังสือที่มีคุณค่ามาก เขาทราบว่า ชาวต่างประเทศทุกคนที่ศึกษาภาษาพม่าจะได้รับประโยชน์จากหนังสือนี้มาก แต่แม้เขาเองก็ไม่ตระหนักว่าหนังสือนี้เป็นรากฐานสำหรับผู้ที่ศึกษาภาษาพม่ามาเป็นเวลามากกว่าหนึ่งร้อยปี!

พอปทานุกรมตอนแรกเสร็จลง เขาเริ่มลงมือทำตอนที่สองภาษาพม่า อังกฤษ เขาคิดว่านี่คงจะไม่เสียเวลานานเท่าเล่มแรก เพราะเขามีหัวข้อส่วนมากรวบรวมไว้แล้ว แต่เขาเป็นหวัดไป ต่อมาอาการมากขึ้น นายแพทย์ทราบว่าเขาเป็นวัณโรคเมื่อนานมาแล้ว จึงแนะนำให้เขาไปตากอากาศโดยการเดินทางทะเล ซึ่งเป็นทางแก้ไขวิธีเดียวที่เขารู้จัก แต่การเดินทางไปเมืองแอมเฮิร์สตันไม่ได้ช่วยอะไรเขาเลย ดังนั้นหมอจึงส่งเขาไปอีก โดยหวังว่า อากาศทะเลที่สดชื่นและเย็นกว่าจะช่วยให้เขาดีขึ้น อโดโนแรมกับเอมมีลี จึงเดินทางไปเมืองแอมเฮิร์สตัน แต่เขากลับยิ่งอ่อนแอมากขึ้นกว่าแข็งแรง จะเดินก็ต้องเกาะไปตามฝาหรือเครื่องเรือน เมื่อเขากลับมาถึงเมืองมะละแหม่งก็อ่อนแอจนเดินไปนอกห้องไม่ได้

เรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อหนึ่งร้อยปีมาแล้ว ในสมัยนั้นเขาไม่มียาดิ ๆ อย่างที่ใช้กันในปัจจุบันนี้ แพทย์กล่าวว่า การเดินทางเรืออีกครั้งหนึ่งอาจจะช่วยชีวิตเขาไว้ได้ แต่ถ้าเขาอยู่ในประเทศพม่าเขาจะต้องตาย

มิตรสหายชาวพม่าแบกเขาขึ้นเรือพลางร้องไห้ คนเหล่านี้คาดว่าจะไม่ได้พบเขาอีกหรือ? เรือกำหนดจะแล่นในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น แต่เนิ่นช้าอยู่ วันหนึ่งก็แล้ว สองวันก็แล้ว สามวันก็แล้ว จนเข้าวันที่ห้า การที่คอยอยู่ภายในห้องในเรือนี้ทำให้ร่างกายของเขาทนไม่ไหว

ในวันที่เรือแล่นออกจากท่านั้นเอง อาการของเขาทรุดหนักลง วันหนึ่งเขานอนหลับตลอดวัน เขาไม่ยอมรับประทานหรือดื่ม ในวันที่สามก่อนหน้าที่เขาจะสิ้นใจ เขาพูดกับคนใช้ชาวพม่าว่า

“ฝากแห่มด่วย”

ประเทศพม่าได้สูญเสียมิตรไปคนหนึ่ง อโดโนแรมยึดประเทศพม่าเป็นบ้านของเขามา 37 ปี เขาได้พบว่าภาษาพม่าเรียนยากมาก ไม่มีไวยากรณ์ หรือ ปทานุกรม หรือ สิ่งอื่นใดที่ช่วยในการเรียนภาษา

พม่า เขาได้เรียนรู้ภาษาที่ดีกว่าชาวต่างประเทศอื่น ๆ เคยทำมา เขาได้จัดทำปทานุกรมขึ้นช่วยชาวต่างประเทศทุกคนที่ติดตามเขามายังประเทศนี้

ไม่มีคริสเตียนในประเทศพม่าเลย เมื่อเขาไปถึงนั่นที่แรก แต่เมื่อเขาสิ้นชีวิตลงแล้วมีคริสเตียนหลายพันคน สิ่งประเสริฐที่สุดก็คือ เขาให้พระคำของพระเจ้าแก่ชาวพม่าในภาษาของชาวพม่าเอง หรืออีกนัยหนึ่งเขาใช้ชีวิตส่วนมากจัดเตรียมงานนั้น เดียวนี้คริสเตียนชายหญิงชาวพม่าทุกคนเป็นหนี้บุญคุณอโดโนแรม จี๊ดซัน เมื่ออ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์ทุกครั้ง เพราะอโดโนแรม แปลหนังสือนั้นแจ่มแจ้งเข้าใจง่าย และถูกต้องที่สุด จนไม่มีใครสามารถแก้ไขหนังสือนั้นมากกว่าหนึ่งร้อยปีแล้ว!

พิมพ์ที่กรุงเทพฯ โฆษณาและการพิมพ์

โทร 31235

501-503 ถนนมหาพฤฒาราม พระนคร

นางสุพัทธ์ สระแสง ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

10/4/2503

รายชื่อหนังสือที่ท่าน

ชอบอ่าน

นำพระทัยดีเลิศของพระเจ้า

มีหลายท่านที่ยังไม่ทราบว่า พระเจ้าทรงมีแผนการสำหรับชีวิตคริสเตียนแต่ละคนโดยเฉพาะ ในหนังสือเล่มนี้ มร.ไวซ์ จะบอกเราว่า พระเจ้าทรงมีแผนการเช่นนั้น ทั้งจะบอกวิธีที่เราแต่ละคนจะเรียนรู้ได้อย่างไรว่า แผนการของพระองค์มีอะไร เขาจะบอกเราด้วยว่า เมื่อเราคำเนินชีวิตตามแผนการของพระเจ้าแล้ว เราจะทราบว่ “อะไรดี อะไรเป็นที่ชอบ และอะไรยอมเยียม” โรม 12:2

เลขที่ 534/1

หน้า 220 หน้า

การเป็นคริสเตียนแท้

จี. คริสเตียน ไวซ์

มีหลายคนอยากเป็นคริสเตียน แต่เขาไม่ทราบว่าคริสเตียนแท้ควรมีความเป็นอยู่อย่างไร เมื่อเขาเชื่อในพระเยซูคริสต์เจ้าแล้วชีวิตเขาจะได้รับผลอย่างไร? หนังสือนี้จะช่วยแนะแนวทางให้ท่านเหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการจะมีชีวิตอย่างคริสเตียน มีบทต่าง ๆ กล่าวถึงหัวข้อสำคัญ ๆ

เลขที่ 527/1

หน้า 190 หน้า

ชายใจเด็ด

เมื่อสิบปีกว่ามาแล้วที่คริสเตียนในประเทศต่าง ๆ ได้รับความช่วยเหลือทางจิตใจด้วยการอ่าน เรื่องที่พระเจ้าทรงนำฮัตชัน เทเลอร์

หนังสือ ชายใจเด็ด เล่มหนึ่ง เล่าถึงชีวิตในวัยหนุ่มของฮัตชัน เทเลอร์ และปีแรก ๆ ที่เขาไปสู่ประเทศจีน อ่านถึงอันตรายเป็นต่าง ๆ ที่เขาได้ผ่านมานบนผืนแผ่นดินนั้นเมื่อ 100 ปีกว่ามาแล้ว

ชายใจเด็ด เล่ม 2 เกี่ยวกับการงานของคณะสอนคริสตศาสนาซึ่งพระเจ้าทรงใช้ให้ชายผู้นี้ก่อตั้งขึ้น และกิจการนี้ก็ทำอยู่แต่เพียงในประเทศจีนเท่านั้น จนกระทั่ง ค.ศ. 1950 คณะนี้ได้กระจายไปตามประเทศต่าง ๆ ทางเอเชียอาคเนย์ ในประเทศไทย เรารู้จักคณะนี้ในนามของ โอ.เอ็ม.เอฟ.

หนังสือทั้งสองเล่มนี้มีภาพประกอบหลายภาพ

เล่ม 1 เลขที่ 501/1 ก

หน้า 390 หน้า

เล่ม 2 เลขที่ 501/1 ข

หน้า 360 หน้า

บทเรียนประจำวันจากหนังสือกิจการ

หนังสือเล่มนี้สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาหนังสือกิจการอย่างละเอียด แบ่งเป็น 67 ตอนด้วยกัน ประกอบไปด้วยข้อความอธิบายคำถามที่ผู้อ่านสงสัย มีแผนที่ 6 แผ่นแสดงให้เห็นที่ตั้งตัวเมือง และการเดินทางของอัครสาวก

เลขที่ 431/1

หน้า 111 หน้า

เฉลยปัญหา

วิถีทางดำเนินชีวิตของมนุษย์ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนเชื่อ หนังสือเล่มนี้แต่งโดย โรบินสัน และ วิน เวิร์ด เกี่ยวกับหลักศรัทธาและความเห็นที่คริสเตียนมั่นใจใช้เป็นหลักยึดถือและปฏิบัติ แต่เนื่องจากได้มีข้อยุ่งยากและขัดแย้งหลายประการเกิดแก่ศาสนาคริสเตียนเรื่อย ๆ เราจึงเฉลย เฉพาะปัญหาที่ปุถุชนทั่วไปสนใจในทุกวันนี้ จะไม่พูดถึงข้อข้องใจหรือปัญหาที่ไม่เป็นสาระ

เลขที่ 529/1

หน้ากว่า 200 หน้า